

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 21
November 2019
číslo 9

Povolanie pre všetkých

Povolanie pre všetkých

Slávnosť všetkých svätých, ktorú sme pred pár dňami slávili, nám pripomenula, že cieľom nášho života nie je smrť, ale život, raj. Apoštol Ján napísal: „Milovaný, teraz sme Božími deťmi a ešte sa neukázalo, čím budeme. Vieme však, že keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je“ (1 Jn 3, 2).

Svätí nás uistujú, že tento prísľub neklame. Svoj pozemský život totiž prežili v hlbokom spoločenstve s Bohom, takže sa mu stali podobnými. V tých najmenších a najviac pohrdaných bratoch videli tvár Boha. Svätí nie sú nadľudia, ani sa nenarodili ako dokonalí. Sú ľuďmi ako my, ako každý z nás. Sú ľuďmi, ktorí pred dosiahnutím nebeskej slávy žili normálnym životom, s radosťami i bolesťami, s námahami i nádejami. Niečo však zmenilo ich život. Keď poznali lásku Boha, nasledovali Ho celým srdcom, bezpodmienečne a bez pretvárk. Dali svoj život do služby druhých, znášali utrpenie i protivenstvá bez nevraživosti, odpovedali na zlo dobrom a šíрили radosť a pokoj.

Byť svätými nie je privilegium niekoľkých, ako keď sa niekomu dostane veľké dedičstvo. Všetci sme krstom zdedili možnosť stať sa svätými. Je to povolanie pre všetkých. Cesta, ktorá vedie ku svätosti, má meno a tvár. Je ním Ježiš Kristus.

d. o. Marek Hnat

sv. páter Pio - San Giovanni Rotondo

sv. Marie-Bernarde „Bernadeta“ Soubirousová - Nevers

sv. Ján Mária Vianney - Ars

sv. Katarína Labouré, kaplnka Zázračnej medaily - Paríž

OBSAH

Povolanie prvštekých2

KATECHÉZA

Homília na 32. nedeľu rok C 4

Spomienka na všetkých svätých 7

ROZHOVOR

D. o. Štefan Novotný10

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Poukážka na svätý pokoj16

Nekrológ vdp. A. Lesník18

John Henry Newman21

SPEKTRUM MLADÝCH

Ahoj, kamáratí! 26

Máš problém? (79. časť)27

Trampoty v manželstve (137. časť) .28

Ohlášky 29

Stalo sa, stane sa29

Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútoraná predná: M. Magda

Vnútoraná zadná: E. Jenča

M. Magda

Vonkajšia zadná: M. Magda

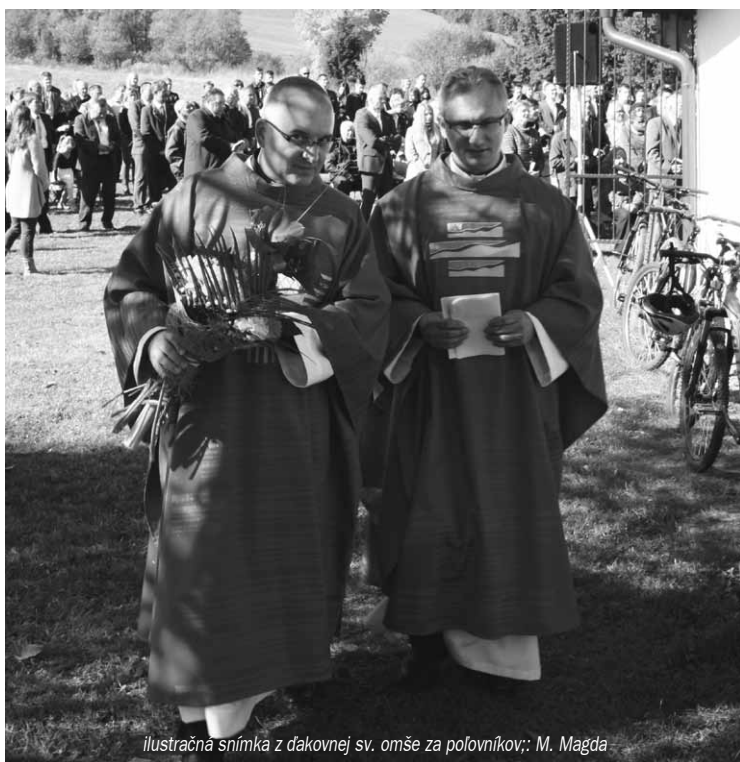
SPEKTRUM**Vydáva:**Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu**Za vydanie zodpovedá:**

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová**Grafika:** Martin Magda sr.**Redakčný tím:** d. o. Ján Biroš, Martina Gondová, Žofia Jenčová, Mária Magdová, Monika Magdová, Paula Mihoková, Peter Stašik, Blažej Vaščák**Kontakty:** Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116
e-mail: vitez@rimkat.sk, spektrum@rimkat.skwww.farnostvitez.sk

číslo účtu: 5037445647/0900

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

ilustračná snímka z dakovnej sv. omše za poľovníkov;: M. Magda

Modlitba za Slovensko

Všemohúci Bože, na príhovor Sedembolestnej Panny Márie a svätého Michala, archanjela ťa prosíme o pokoj a poriadok v našej krajine. Ved' nás k tomu, aby sme si uvedomili potrebu chrániť dôstojnosť a posvätnú hodnotu života každého človeka, neprípustnosť korupcie, rozkrádania, klamstva a akéhokoľvek konania na úkor blízkých a pochopili, že cestou k zmene spoločnosti je naše obrátenie.

Skrze Krista, nášho Pána.

Amen.

Na titulke: Neporušené ostatky sv. Vincenta de Paul na Rue de Sever v Paríži.

KATECHÉZA

32. nedela cez rok C
pripravil: Podbrezovsky

Ešte nás čakajú pôrodné bolesti, to znamená telesná smrť

Tento týždeň bol zasvätený zomrelým. Navštevujeme hroby, avšak myslíme i na seba? Ako to raz bude s nami vo večnosti? Zamyslíme sa nad tým a oľutujeme všetky svoje hriechy.

Milí veriaci,
minulú nedelu nás svätý apoštol Pavol viedol k úvahe, že starnutie a umieranie je cesta k stretnutiu sa s naším Pánom Ježišom Kristom. Dnes chceme v týchto úvahách pokračovať a pýtať sa, čo je za smrťou? Saduceji sa v dnešnom evanjeliu tiež pýtajú, ako to bude pri vzkriesení, ale výsmešne. Celá táto predstava je im smiešna, lebo oni v život po smrti neveria. Zato list svätého Pavla dýcha plnou dôverou v nášho Pána, vo vzkriesenie s ním, v nebo. Čo si teda máme predstaviť pod pojmom posmrtný život, zmŕtvychvstanie, nebo?

Televízni reportéri raz prišli za belgickým kardinálom Suenensonom a položili mu otázku: Čo vlastne očakávate po smrti? Kardinál odpovedal: „Čo čakám po smrti - to nie je len otázka pre kňazov a biskupov. Toto je otázka pre každého človeka, pretože podľa toho, ako si na túto otázku človek odpovie, určuje a ovplyvňuje spôsob svojho života. Nuž, poviem vám, ako to bolo v živote so mnou. Ako každý mladý človek i ja som stál pred otáz-

kou, čo znamená večnosť, ak Boh jestvuje. A povedal som si, že ak jestvuje, ak je nekonečno a tak mi to tvrdili v škole učiteľia matematiky, ak jestvuje večnosť, tak tomu hovoril náš pán farár, potom sa na tom nekonečne, na tej večnosti, čo je vlastne jedno, chcem podieľať a dobre podieľať. A pochopil som, že najlepšou cestou ako dosiahnuť dobrú večnosť pre seba je nepochybne pomáhať k dobrej večnosti iným, druhým ľuďom. Preto som sa rozhodol, že budem kňazom. A po druhé, pokračuje múdry kardinál našej cirkvi, bola tu tiež otázka ľudského utrpenia, ktorá robila a robí neveriacim veľké ťažkosti vysvetliť, prečo je na svete utrpenie. A ktorá i v mojom rozhodovaní a uvažovaní hrala veľkú úlohu. Nuž ak má byť, páni, ľudské utrpenie nezmyselné, absurdné, nemôže byť ono koncom všetkého, posledným slovom ľudskej existencie. Utrpenie a bolestné umieranie majú zmysel ako pôrodné bolesti, ktoré končia v plnom živote človeka. Zaisťte rozumiete, páni, v akom zmysle vám to hovorím. Dieťa žije už v živo-

te svojej matky, ale jeho život je ešte životom neúplným, ten život má zmysel len ako rast pre život vyšší, pre život plnší, ľudský. V bolestiach rodené dieťa tak vstupuje do toho nášho plnšieho života. A ja si predstavujem, že to takto ide i ďalej. I náš ľudský život nie je ešte v tomto svete zavŕšený, je neúplný. Je to len ďalšie dozrievanie a príprava k tretej forme existencie - k plnej existencii, jestvovaniu v Bohu. My ľudia, podľa doposiaľ povedaného, sme sa ešte vlastne plne nenarodili, ešte nemáme plné ľudstvo, sme ešte len embryá, zárodky Božieho človečenstva. Ešte nás čakajú pôrodné bolesti, to znamená telesná smrť, ako brána do plného Božieho bytia.“

Takto skutočne múdro a krásne odpovedal reportérovi kardinál Suenens. Všimli ste si, že kardinál nehovoril o žiadnom onom svete? On dobre vie, že rozprávanie o druhom svete je matný, zahmlený, neurčitý výraz. Boh stvoril jeden svet, jeden jediný kozmos a všetko, čo je stvorené, patrí do tohto jediného bytia a sveta. Počiatkom tohto by-

ilustračná snímka: M. Magda

tia je Boh, ktorý je jeho Počiatkom, Múdrostou, Zákonom, Životom, Láskou i Cieľom a Koncom všetkého. Z jeho Lásky sa všetko rodí a všetko, čo v jeho Láske zotrvá, to zase raz s jeho večnou Láskou nakoniec splynie.

Drahí moji, všetko maľovanie, všetko hovorenie, čo je za našou telesnou smrťou, to všetko je len podobenstvom, obraznou rečou, lebo tam naša ľudská skúsenosť ešte nesiahla. Ani Biblia nehovorí inak ako len v ľudských predstavách a obrazoch. Ale nám to stačí k pochopeniu, že ak sa ma

niekto opýta, či má človek budúcnosť i za smrťou, môžeme odpovedať: Budúcnosť človeka je Boh. Ak sa opýta niekto: Kde žijú naši zomrelí? Odpoveď znie: V Božej Láske. To nie je ako vidíte určenie miesta, to je popísanie stavu. Ak sa niekto opýta, čo budeme robiť v Bohu, alebo ako sme zvyknutí hovoriť, v nebi, môžeme odpovedať so svätým Pavlom, že to bude taká aktivita, krása, radosť, ktorú si ani len nie som schopní predstaviť. Čo žiadne oko ľudské nevidelo, čo žiadne ľudské ucho nikdy nepočulo, čo

si človek ani predstaviť nedokáže, to Boh pripravil tým, ktorí ho milujú“ (1 Kor 2, 9).

Takým zábleskom, tušením neba sú nám asi okamihy šťastia v našom živote, okamihy poznania, radosti, bezpečia. Tušením neba je asi aj naše dychtienie po kráse a harmónii, naša túžba byť a stále byť, náš hlboký odpor ku smrti a strach zo samoty. A ako je to s peklom? Kde je pekel, tak sa už ani pýtať nebudeme. Lebo i tu nejde o miesto, ale o stav, v akom človek je. Ani tu nemôže byť odpoveď iná ako

ilustračná snímka: M. Magda

obrazná. V Biblii nájdeme zemské, židovské prevzaté obrazy o večnom ohni, o večnom plači, o škripaní zubov. Nájdeme tam i predkresťanské obrazy rozhnevaného Jahve, Sudcu, ktorý sa odvracia od hriešnikov a zatracuje ich do hlbín pekla. Myslím, že podstatu pekla naznačuje Písmo sväté, keď prikazuje robiť dobro všetkým bez rozdielu. Dobrým to bude na radosť, zlým sa to stane žeravým uhlím na ich hlave“ (Rim 12, 20).

Rozumieš tomu brat, sestra? I keď sa človek postaví proti Kristovi, keď sa rozhodne byť navždy Ježišovým nepriateľom, nič to nezmení na Ježišovej láske k nemu. Ježišova láska je stála, ako žiara slnka. Lenže Zlého bude táto Ježišova láska naveky páliť, spaľovať ako ohnisko. Jeho peklom bude žeravé uhlie výčitiek svedomia, prečo Ježišovu lásku v telesnom živote, v živote skúšky odmietol? Prečo volil sám a slobodne osamelosť

bez Boha? A naopak. Kto sa počas svojho života usiluje o vieru, nádej a lásku, kto ju hľadá, kto vytrvale zápasí s neistotou viery v Boha neviditeľného, vzdialeného, ten za prahom večnosti Boha uvidí, ten sa s Bohom stretne. Boh bude v Ježišovi Kristovi s ním naveky pre neho prítomným. Nebešťanom je Ježiš všetkým vo všetkom. Toto je naša odpoveď na otázku, čo je nebo. Boh s nami a my s Bohom trvale naveky. Amen.

Spomienka na Všetkých verných zosnulých

Katolícka cirkev si v novembri pripomenula dva významné sviatky. Prvým je Slávnosť všetkých svätých (1. november). Druhým je Spomienka na všetkých verných zosnulých – ľudovo nazývaná Dušičky (2. novembra). Cirkev už po stáročia spája so Slávnosťou všetkých svätých nádej na vzkriesenie. Je to deň radosti a nie strachu. Pre iných je smrť realitou, ktorú treba prijať. Po vzkriesení Krista sa nachádzame na ceste do večného mesta, kde nás očakáva blaženosť všetkých tých, ktorí boli Pánom oslávení. To má byť zmyslom Slávnosti všetkých svätých. Začiatky slávania sviatku Všetkých svätých nás vedú až do 4. storočia po Kristovi. Svätý Efrém Sýrsky (306-373) a sv. Ján Zlatoústý (354-407) už poznajú sviatok všetkých svätých mučeníkov. Ešte aj v dnešnom gréckom kalendári sa táto nedela volá Nedela svätých. Slávnosť všetkých svätých sa prvýkrát slávil v Ríme 13. mája 609, keď pápež Bonifác IV. prebral od cisára Fokasa pohanský chrám všetkých bohov, tzv. Pantheon a zasvätil ho Preblahoslavenej Panne Márii, vždy Panne a všetkým svätým mučeníkom. Pápež Gregor III. (731-741) zmenil slávenie Všetkých svätých z 13. mája na 1. novembra, keď v Bazilike sv. Petra slávnostne posvätil kaplnku k úcte všetkých svätých. Prvého novembra sa sviatok Všetkých svätých (už nielen mučeníkov) začal sláviť v 8. storočí, najprv v Írsku, potom v Anglicku. Pápež Gregor IV. (827-844) rozšíril sviatok na celú cirkev. Veriaci si v tento deň pripomínajú aj svätých, ktorí nemajú miesto v kalendári alebo nie sú oficiálne vyhlásení za svätých. Spomienku na všetkých verných zosnulých zaviedol svätý opát Odilo z Cluny roku 998. Vplyvom clunijských mníchov sa táto spomienka behom 11. storočia veľmi rozšírila. V Ríme ju prijali v 14. storočí. Na Slovensku je Slávnosť všetkých svätých dňom pracovného pokoja.

Homília košického arcibiskupa - metropolitu Mons. Bernarda Bobera

2. novembra 2016

Milí bratia kňazi, seminaristi, drahí bratia a sestry! Celé naše rodiny sa po tieto dni schádzajú na cintorínoch nad hrobmi svojich zosnulých príbuzných. Je to veľký prejav spolupatričnosti i vďačnosti voči tým, čo už nie sú medzi nami. V tichej modlitbe a spomienke sa zahľadíme na hrob človeka, ktorého sme poznali a ktorý nám bol blízky. A tu v nás opäť raz rezonuje otázka: Kde asi je teraz a čo prežíva? A ten, kto na tomto mieste neprestáva premýšľať, pýta sa ďalej: A čo sa vlastne stane so mnou, keď raz tiež zomriem? Čo bude po smrti?

Sú to dôležité otázky! A naozaj, nikto sa im nevyhne, aj keby ich v živote nasilu prehlušoval niečím iným. Lebo ako hovorí svätý Augustín: Všetko v živote človeka je neisté. Jedine smrť je istá! Človek je teda rozumný vtedy, keď

sa zaoberá tou najistejšou udalosťou svojho života a keď berie vážne odpoveď, ktorú mu ponúka kresťanská viera, Sväté písmo a učenie Cirkvi.

Čo teda učí Cirkev? V katechizme Katolíckej cirkvi čítame: Vo chvíli našej smrti sa oddelí duša od tela (KKC 997). Toto je dôležitá pravda: Človek pozostáva z tela a duše. Ježiš raz povedal: Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, ale dušu zabiť nemôžu (Mt 10, 28). Teda človek má nielen smrteľné telo, ale i nesmrteľnú dušu. Telo, ako píše sv. Pavol, to je vonkajší človek z mäsa a krvi (2 Kor 4, 16). Čo sa s týmto telom udeje vo chvíli smrti, je jasné - odumiera a keď je uložené do hrobu, rozloží sa na základné chemické prvky. To, čo je materiálne, to sa vráti naspäť do zeme. Naše mŕtve telá budú

vzkriesené až v posledný deň na konci vekov.

Človek je ale viac ako len matéria, je viac ako iba voda a bielkoviny. Človek je osoba! Má vedomie, má vnútorný duchovný život. Práve toto ho odlišuje od ostatných stvorení. Duša človeka nie je materiálnej podstaty a preto nepodlieha smrti. Čo sa ale stane s dušou?

Veľmi dôkladne na túto otázku odpovedá apoštol Pavol: Vieme, že kým sme doma v tele, sme vzdialení od Pána; lebo žijeme vo viere a nie v nazeraní. Sme však plní dôvery a radšej sa chceme vzdialiť z tela a bývať u Pána... Veď sa všetci musíme ukázať pred Kristovou súdnou stolicou, aby každý dostal odplatu za to, čo konal, kým bol v tele, či už dobré a či zlé (2 Kor 5, 6-9).

Duša, ktorá sa po smrti vzdia-

ilustračná snímka: M. Magda

li z tela, prechádza osobným súdom pred Kristom, kde sa ukáže v plnej pravde taká, aká v skutočnosti je. Kto žil v spojení s Bohom, ten sa s ním stretne a uvidí ho z tváre do tváre a bude môcť zostať pri ňom naveky.

Nie všetci však zomierajú ako svätí. Je veľa takých, ktorí odchádzajú z tohto sveta a nie sú ešte zrelí na stretnutie so svojim Bohom. Nevyzreli ešte pre Božie kráľovstvo. Boh ale u každého človeka prihliada na najvnútornejší úmysel srdca (1 Kor 4, 5). Ak je tento úmysel dobrý, potom môže byť zachránený aj duchovne nezrelý a hriešny človek, avšak spôsobom, ktorý opisuje apoštol Pavol - očistením - akoby cez oheň (1 Kor 3, 15). To znamená, že tu musí nastať proces čistenia a vyzrievania. Teológia to nazýva Purgatorium - miesto očisťovania, ľudovo očistec.

A práve tým zosnulým, ktorí

musia ešte čakať na zdokonalenie a na nebo, práve im patrí naša modlitba príhovoru počas celej dušičkovej oktávy a tiež pri každej svätej omši. Preto vás chcem všetkých poprosiť, aby ste hlavne po tieto dni nezabúdali na zosnulých vo svojich modlitbách. Myslite na nich a modlite sa za nich! Práve v tomto období im môžeme napomôcť k úplným odpustkom. Vyžaduje si to i našu disponovanosť - sv. spoveď, sv. prijímanie a modlitba na úmysel Svätého Otca.

Drahí bratia a sestry! Keď sa zaoberáme otázkou smrti a večnosti, keď pred ňou neutekáme, má to vplyv i na spôsob nášho terajšieho života. Snažíme sa byť lepšími ľuďmi a dôslednejšími kresťanmi. Mnohí ľudia až na konci svojho života spoznajú, ako falošne a zle žili, aké nepodstatné veci vo svojom živote uprednostňovali pred Bohom, ako po-

vrhne a egoisticky brali všetky vážne chvíle života. Vtedy spoznávajú, koľko šancí už premrhali. Stále sa kamsi ponáhľali. Na modlitbu, na Boha, na kostol, na dobročinnosť nemali čas. A vo chvíli, keď prišiel Pán a zaklopal, ukázali sa ako nepripravení, nečakali ho ešte tak skoro.

Naopak, ľudia, ktorí veria, vedia, že každý deň môže nastať osobná rozlúčka s týmto svetom. Preto každý svoj deň odovzdávajú do Božích rúk. Tolkokrát som bol ja sám povzbudený z hlboko veriacich ľudí, ktorí aj keď vedeli, že už ležia na smrteľnej posteli a že už nejestvuje šanca na uzdravenie, predsa zostali pokojní a svojou vyrovnanosťou upokojovali svojich príbuzných. Takto som raz počul chorého muža, ktorý pár dní pred smrťou upokojoval svoju manželku. Povedal jej: Neboj sa, veď moja smrť ma predsa nemôže celkom zabiť!

Drahí bratia a sestry! Pokúsme sa žiť zodpovednejšie svoj život, aby nás najdôležitejší deň v našom živote neprekvapil ako zlodej. Využime každý deň na to, aby sme dali dokopy aj naše vzťahy s ľuďmi, aby sme z tohto sveta neodišli pohnevaní, alebo nezmiernení. Odpustíme svojim viníkom, aby i nám Boh odpustil. To, čo je v živote i v smrti najpodstatnejšie, nedávajme až na druhé miesto. A najdôležitejším je skutočne náš vzťah a naše zjednotenie sa s Bohom. Veď k Bohu máme prísť vo chvíli smrti. Kto žije v opravdivom spojení s Bohom, kto sa živí Telom a Krvou jeho Syna, ten sa smrti nemusí báť!

Blízko pri oltári, kde slávime Eucharistiu, zvlášť my kňazi a biskupi, myslíme po tieto dni predovšetkým na našich predchodcov - duchovných pastierov. Zosnulí biskupi si zaslúžia našu vďačnosť, spomienku i modlitbu. Zosnulých košických biskupov je dvanásť. Z nich siedmi sú pochovaní v našej košickej katedrále. Len kratučkými prívlastkami teraz spomeniem to, čo bolo pre každého z nich typické a príznačné:

Prvý biskup Andrej Sabó - starostlivý vychovávateľ a fundátor Štefan Čech - dôsledný pastier a organizátor

Imrich Paludai - verejne činný pútnik

Anton Očkai - horlivý katechizátor Jozef Kunst - úprimný a milujúci otec

Ignác Fábry - neúnavný obnoviteľ Ján Perger - bojovník za osvetu a práva Cirkvi

Konštantín Schuster - podporovateľ diecéznych kňazov

ilustračná snímka: M. Magda

Žigmund Bubič – zbožný mecén umenia

Augustín Fischer Colbrie – pokorný mystik a láskavý dobrodinec Štefan Madarász – prezieravý pedagóg a filozof

Jozef Čársky – ponižovaný a prenasledovaný hrdina.

Títo pastieri Košíc boli úrodnými klasmi obety a rozdávania vlastného života. Robili tak z lásky ku Kristovi. Bránili Cirkev pred útokmi, ktorých bolo veľa v každom období. Žili dobrý život a zostali verní Kristovi po celý čas. Odumreli sebe, hľadali dobro diecézy, nie svoje vlastné. Mysleli a pamätali na dobro nesmrteľných duší, ktoré im boli zverené.

Drahí bratia a sestry! Zostaňte vďační našim duchovným pastierom, ktorí nás predišli do večnosti, pretože oni nám ukazovali cestu k Bohu. A keď ešte v tomto týždni pôjdete na hroby svojich blízkych zosnulých, všimajte si, či tam niekde na ka-

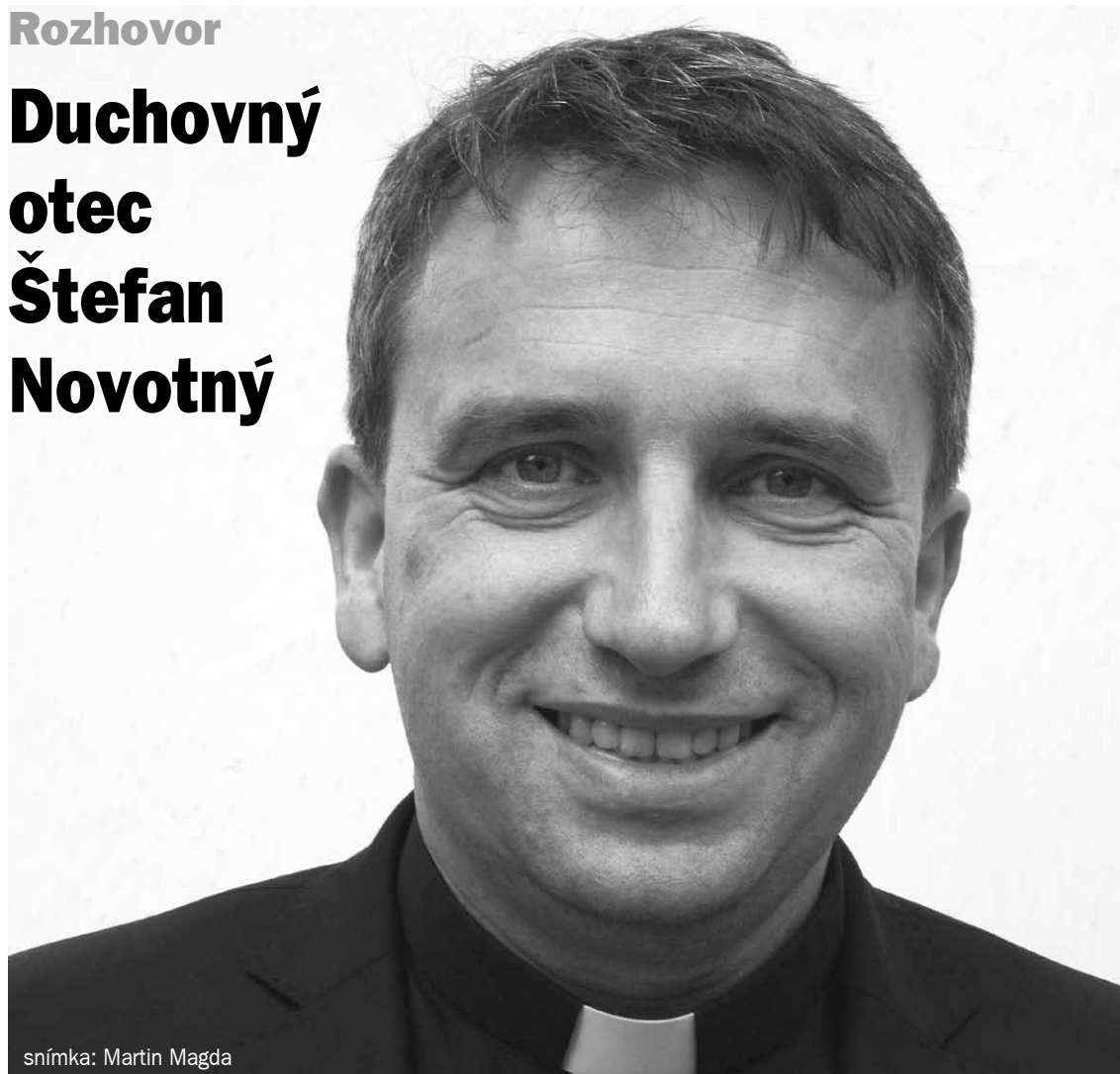
meni nie je i nápis, ktorý som si nedávno všimol i ja. Na jednom náhrobnom kameni bolo napísané: Kristus je víťaz. Jeho život prežije i smrť!

S touto istotou a vo viere v Krista je smrť pre nás už len nevyhnutným prechodom k večnému životu. Preto, už dnes žime tak, aby sme raz mohli žiť večne! Vytrvalo vzývajte Pannu Máriu a prosme ju, aby na nás pamätala v hodine našej smrti. Svätý Jozef, patrón zomierajúcich, nás tiež svojim príhovorom upokojí a uistí v presvedčení, že naša smrť nás predsa len celkom zabiť nemôže, ak sme svoj život prežili v spojení s Ježišom! Amen.

Kňazi zľahostajneli voči svojim povinnostiam a tým zanedbali úctu, ktorú mali preukazovať Bohu. A čo je horšie, pripravili ľud o dobrá plynúce z modlitieb a obiet, ktoré mali v jeho mene konať.

Rozhovor

Duchovný otec Štefan Novotný

snímka: Martin Magda

O rozhovor pre náš farský časopis sme pri príležitosti odpustovej slávnosti Narodenia Panny Márie vo Vítaze-Doline požiadali jej slávnostného kazateľa ThDr. Štefana Novotného, PhD., rektora kňazského seminára Karola Boromejského v Košiciach. Naše pozvanie neodmietol a ochotne nám odpovedal na naše otázky.

Vás, duchovný otec, nemusím zvlášť predstavovať, nakoľko ste poskytli rozhovor pre náš časopis v júni 2009. Takže naši čitatelia už o vás čo-to vedia, napríklad, že ste rodákom z Ostrovian, o vašich štúdiách, pôsobiskách. Pred 10 rokmi, keď ste k nám prišli, pôsobili ste ako kaplán v Univerzitnom pas-

toračnom centre (UPC) v Košiciach. Na to nadviažem a trochu to na úvod odľahčím. Povedzte nám, ako sa dá z kaplána UPC dostať na rektora kňazského seminára?

Toto by som aj ja rád vedel, aký algoritmus tu zafungoval, keď pán arcibiskup takto rozhodol (smiech).

Mala som na mysli aj nejaké teologické štúdiá, ktoré ste isto absolvovali, veď je to 10 rokov.

Pravdupovediac, ja som 3. stupeň vysokoškolského štúdia, teda postgraduálne štúdiá ukončil ešte v roku 2008, takže to bolo ešte predtým. Viac-menej, čo sa týka vzdelania a týchto akademických vecí, pôsobil

som ako vyučujúci na teologickej fakulte, kde študovali aj bohoslovci. Učil som Sväté písmo. A to bola tá moja teologicko-akademická služba. No a keď sa pýtate na ten prechod, myslím si, alebo aspoň tak mi to bolo vysvetlené, že pán arcibiskup nejakým spôsobom asi zohľadňoval, že treba na to miesto niekoho, kto nejakým spôsobom pracoval, alebo pracuje s mladými ľuďmi. Tak asi preto "lovil v tomto rybníku". Neviem celý ten proces, to by vedel najlepšie pán arcibiskup, ja viem iba tú časť, keď komunikoval so mnou. A čo mu radili jeho kolegovia, to neviem.

S akými pocitmi, resp. s akou víziou ste vstupovali do tak zodpovednej funkcie, akým rektor kňazského seminára nesporne je? Mali ste nejakú predstavu, akým spôsobom budete viesť seminár?

Prvé, čo som chcel oddeliť, to som aj odkomunikoval s otcom arcibiskupom a on sa s tým tiež stotožnil, bolo, že nechcem riešiť ekonomické záležitosti, čo sa týka správy majetku a podobné veci. Pretože s úlohou rektora je spojená aj ekonomická agenda a manažérske činnosti. To som predostrel, nech je na to jeden človek, ktorý bude riešiť ekonomické záležitosti. Ja som svoju prioritu videl vo formácii a vo výchove budúcich kňazov. A prvá vec, o ktorú som sa snažil, bolo budovať vzťahy a učiť sa spolu s tými mladými ľuďmi budovať vzťahy, oslovovať ich. Vlastne to, čo som robil aj v Univerzitnom pastoračnom centre - pestovať atmosféru dôvery a budovať dôveru medzi predstavenými seminára

a bohoslovcami a tiež budovať jednotu medzi predstavenými seminára, aby sme boli dobrým tímom, čo teda myslím si, že aj sme, aspoň taká je spätná väzba. Teda tak ako v rodine pri výchove detí, že musia si najprv rodičia rozumieť a potom si musia získať dôveru svojich detí.

A to je neľahká úloha v mnohých záležitostiach. Skúste teda priblížiť našim čitateľom taký bežný deň v seminári.

Treba dve veci rozlíšiť, verejnosť to nerozlišuje a spája dokopy. Jedna vec je kňazský seminár a druhá vec je štúdium teológie. Kňazský seminár je niečo ako, nazvime to v modernom jazyku, internát, ktorý má oveľa prísnejší program ako majú bežné internáty. A štúdium teológie to je ako každé iné vysokoškolské štúdium, teda prednášky, skúšky, cvičenia, práce, obhajoby, atď. No a práve kňazský seminár je v tom špecifický, že je tam položený dôraz na duchovný život a tiež aj na tú ľudskú zrelosť, teda zodpovednosť. Napríklad v tom, že človek má nejaký program a je zodpovedný za nejakú oblasť života. To znamená, že chlapci tam nie sú obsluhovaní, ale obsluhujú sa aj slúžia si navzájom v tom zmysle, že každý má nejakú službu. Teraz ich až tak veľa nie je, takže každý jeden má v tom-ktorom ročníku nejakú zodpovednosť, ktorá je pre dobro celku. To znamená, že je to tak trošku aj tímová práca. Deň sa začína ráno o 6.00 h., kde je modlitba, nasleduje svätá omša. Samozrejme, ten program nie je rovnaký každý deň, pretože to je tiež nie celkom dobrá vec, pre-

tože človek má mať určité dobré návyky, ale nemá to byť rutina. Má to byť niečo, čo je oživované. Preto majú chlapci v týždni jeden deň, u nás je to streda, kedy ich neviaže nič, okrem raňajok, obeda a večere. Svätú omšu si majú sami zabezpečiť. Máme v seminári kostol, kde sú sväté omše pre verejnosť, alebo môžu ísť do iného chrámu v Košiciach, je to na ich zodpovednosť, či majú v sebe ten úprimný vzťah ku Kristovi, že im svätá omša chýba, že idú na ňu. A tak isto aj rozjímanie nad Svätým písmom a modlitba breviára, ten deň je to na ich organizácii. A potom, samozrejme, ak sa človek nemodlí, alebo vynechá sväté omše, tak to sa už aj v komunikácii so špirituálom hneď ukazuje: „Brat, máš s tým, alebo s tým problém, skús s tým niečo robiť, lebo keď budeš kňazom, tak ťa už nikto nebude nútiť, aby si sa pomodlil breviár, aby si zachoval nejaký svoj vlastný režim.“ Samozrejme, že prednášky majú, lebo to je škola. Ale toto je na spestrenie, to je určitý formačný a výchovný nástroj. A ono to vzišlo z nášho vzájomného dialógu s bohoslovcami. Oni to sami navrhli, či by mohli mať jeden deň taký voľnejší. My sme to zhodnotili a uznali sme, že je to dobrý nápad. Formačný efekt je ten, že počas prázdnin, keď sú chlapci doma, má to dopad, že už počas roka si trénujú voľnosť a vernosť k povinnostiam.

Ešte sme nedokončili ten klasický deň.

Takže potom sú klasické prednášky, teda zhruba od tej 8.00 h. do 12.30 h. je škola. Potom majú zastavenie uprostred dňa

na modlitbu Anjel Pána a krátku reflexiu, kde som v ten deň. Potom sa ide na obed a poobede majú osobné voľno. Môže to byť vychádzka, môže to byť niečo vonku, keď si potrebujú niečo kúpiť, vybaviť, objednať sa k lekárovi, alebo si zahrať futbal. To voľno je do 15.30 až do 16.00 h. Ale zase vyššie ročníky, ktorí už idú do praxe, tie majú organizáciu svojho vlastného času až do 18.00 h., pretože o chvíľu budú diakonmi vo farnostiach a tam si musia sami zrežimovať svoj čas, kedy bude štúdium, kedy modlitba, atď. Čiže to sme tiež zohľadnili, že nemôžeme klásť rovnaké nároky na diakona a na prváka, lebo diakon už musí mať väčšiu zodpovednosť, musí byť samostatný, musí vedieť viesť, manažovať aktivity. No a večer sú večery o 18.15 h. a o 18.30 h. je večera. Potom opäť majú osobné voľno v rámci priestorov budovy seminára, môžu si zahrať futbal, máme tam telocvičňu, môžu si zahrať nejakú spoločenskú hru. Majú ešte takú aktivitu, že robia svoj časopis. Takže tu majú priestor na debatu. A zase, nie my sme im pripravili, ale nechali sme ich, aby si sami pripravili svoju spoločenskú miestnosť. Oni si ju vymaľovali, poukladali si tam nábytok, majú tam kávovar, o prevádzku sa starajú už oni. Tam aj my k nim ako predstavení prichádzame, oslavujú tam svoje narodeniny, meniny. Je to taká obývačka, ako v rodine mávate, kde sa vytvára a utvára spoločná komunita.

V Košiciach je váš kňazský seminár umiestnený v centre mesta, v centre spoločenského dia-

nia, nie je to niekde na periférii mesta. Neobávate sa, že počas vychádzky stretnú v meste pekné dievčatá a utečú vám zo seminára?

Práveže to umiestnenie seminára je veľmi pedagogická lokalizácia a vôbec sa toho nebojíme. Ba priam je to naopak, lebo seminarista, ktorý nebol pred seminárom zalúbený, sa určite počas seminára zalúbi. Ak nebol zalúbený pred seminárom, alebo počas seminára, zalúbi sa potom. A to je normálny ľudský cit, to patrí k ľudskému životu a možno sa ešte aj dvadsaťkrát zalúbi, veď aj ženatý muž sa môže zalúbiť, ale musí vedieť spracovať tú emóciu, ktorú treba pomenovať. Áno, je mi tá osoba sympatická, je mi príjemná, ale stop, ja predsa nemôžem ublížiť ani sebe, ani tej druhej osobe. To znamená, že to je tá zrelosť. A ak nie je niekto emocionálne zrelý, tak ho môžem držať zavretého ako psíka, lebo ak ho vypustím, bude ako utrhnutý z reťaze, obrazne povedané. Čiže v tomto zmysle to vnímam veľmi pozitívne. A to nejde len o to, že môže stretnúť nejaké dievča. Všetka chvála Pánu Bohu, asi išiel do seminára nie celkom zrelý a v tej konfrontácii zrazu príde u neho k zalúbeniu. A možno tá láska ku Kristovi sa ukáže ako slabšia a musí si nanovo prehodnotiť svoje rozhodnutie. A o tom to je. To neznamená, že keď mladý muž vstúpi do seminára, že z neho bude automaticky aj kňaz. To je ten proces rozlišovania až po kňazskú vysviacku. My sa, samozrejme, s bohoslovcami na tú tému rozprávame, diskutujeme a snažíme sa budovať takú dôve-

ru, aby sme mohli o tom otvorene rozprávať. Najhoršie veci sa dejú vtedy, ak je všetko ukryté, zamknuté. Otvoríte to a vyjde z toho ten povestný džin, obrazne povedané. A opäť s tým súvisí aj ďalšia vec, a to je otázka alkoholu. V Košiciach na Hlavnej ulici je toľko reštaurácií a letných terás, čapujú tam veľmi dobré pivo. Myslím, že to patrí aj ku našej kultúre vedieť požívať alkohol normálnym zdravým spôsobom. To znamená napríklad, keď mi chlapi povedia: „Duchovný otec, boli sme na pivo.“ Samozrejme, mohol by som im dať fúkať, ale keď vidím, že tí chlapi sú v absolútnom poriadku, lebo dali si pizzu a dali si k tomu jedno pivo, tak v tom nie je žiaden problém. Ale ak by si dali jedno pivo, druhé pivo, tretie pivo a to je už vidno, tak im poviem: „Stop, chlapče, porozmýšľaj nad tým, či toto je tá zrelosť, ktorú by si mal mať.“ Lebo problémom nie je ani pivo, ani alkohol, ani prítomnosť dievčat na Hlavnej ulici, ale problémom je, čo je vnútri toho človeka. A to je aj pre tých, ktorí idú do manželstva. Pretože keď niekto, či už je to muž či žena, idú nezrelí do manželstva, tak skôr alebo neskôr narazia na veľké prekážky a môže to skončiť aj krachom manželstva.

A prechádzajú adepti na kňazov pri prijímacom procese aj takýmito psychologickými skúškami?

Áno, je to súčasťou prijímacích, ale je to tak robené, že je to vlastne pre nich. Primárne to nie je o tom, že by sme sa snažili už na začiatku niekoho odstaviť, ale ten kandidát jednoducho

Ilustračná snímka: M. Magda

potrebuje sám o sebe sa dozvedieť veci a následne nám dáva súhlas, že môžeme o ňom tieto veci vedieť. O tom hovorí aj naša slovenská legislatíva, že síce ja vám tieto veci ako keby odtajním, ale môže to vedieť len ten, komu ten súhlas výslovne dám. A keby niekto išiel za nejakým odborníkom a príde s tým, že on nám tie veci neposkytne, my to, samozrejme, akceptujeme. Zároveň je tam otáznik, či sa za tým nemôže ukrývať nejaká patológia a to je aj jediný dôvod - vylúčiť prítomnosť patológie. Ani pilot stíhačky nemôže byť hocikto, tiež ho musia podrobiť nejakým testom skôr ako si sadne do kabíny. **Povedali ste, že sa zameriavate vo svojej činnosti rektora kňazského seminára na duchovnú oblasť. Iste je veľa problémov a ťažkostí, ktoré treba riešiť.**

Odkiaľ vy osobne čerpáte silu? Čo vám nabíja tie povestné baterky, samozrejme, okrem duchovných prostriedkov?

Okrem bežných prostriedkov duchovného života, ktoré sú spoločné všetkým nám, sú to vzťahy s ľuďmi. My sa v rámci seminára snažíme budovať dobré vzťahy, aby tá atmosféra bola pozitívna a konštruktívna, a to znamená aj určité spoločné aktivity. My ako predstavení máme každý rok, a to je už moderné slovo „self care“, teda starostlivosť o seba, že spoločne prežívame oddychové chvíle, ale zároveň aj hodnotíme a plánujeme, volá sa to aj „team building“. Na konci roka máme taký týždeň, keď ideme do hôr, kde sme ďaleko od ľudí, ale blízko Pánu Bohu a tam robíme nejakú turistiku, oddych, grilujeme a futbal pozeráme, keď

ide v televízii. Popri tom máme aj jeden deň pracovný, keď zhodnotíme uplynulý školský rok a plánujeme ten ďalší. Máme spätné väzby od bohoslovcov a niektoré ich dobré nápady vieme zaradiť do formálneho plánu. A popri tom má človek aj nejaké svoje koničky, napríklad v rámci mojich spolužiakov máme raz za dva roky spoločnú dovolenku, že ideme na nejakú poznávaciu cestu, atď.

Všeobecne vnímame, že v posledných rokoch je skôr klesajúci trend v počte bohoslovcov v seminároch. Po 90. rokoch, kedy boli po rokoch totality semináre plné, je teraz počet z roka na rok nižší. Čo si myslíte, čo je príčinou, resp. nemáte starosť o to, že budeme mať o pár desiatok rokov nedostatok kňazov?

ilustračná snímka: M. Magda

V roku 2018 vyšla štúdia v časopise Akadémia, ktorý je časopisom SAV (Slovenskej akadémie vied) a tam nejakí dvaja autori, ich mená si už nepamätám, robili analýzu počtu vysokoškolákov za posledné roky a prognózu do budúcnosti. Konštatovali, že hlavnou príčinou nedostatku študentov na vysokých školách je demografická krivka, ktorá vyprodukovala to, že 90. roky boli kritické, lebo vyprodukovali neistotu v rodinách. Tým pádom tá silná generácia „husákových detí“ nemala taký počet detí, ako by sa očakávalo, no a zvalcovalo to materské školy, základné školy, stredné školy a, samozrejme, aj vysoké školy. Ilustrovali to počtom, že v roku 2008 bolo na Slovensku cez dvestotisíc vysokoškolákov, v roku 2017 ich bolo okolo stodvadsaťtisíc, to znamená, že skoro o polovicu je pre-

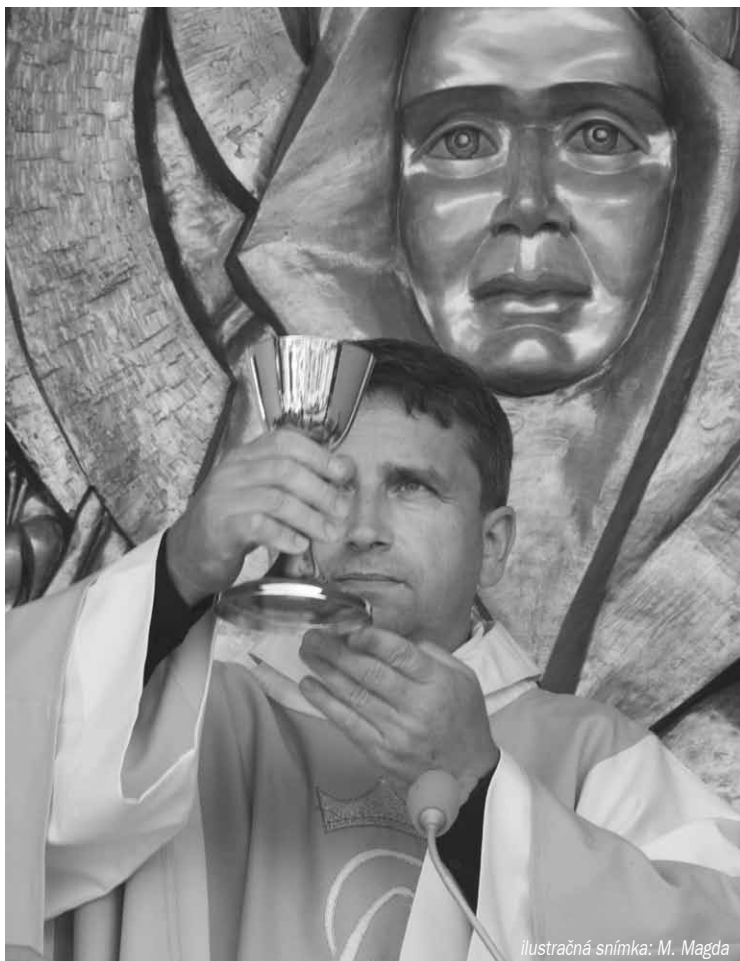
pad. Vízia je taká, že teraz sme sa dostali na dno demografickej krivky a do roku 2026 je predpoklad, že to jemne stúpne o zanedbateľné percento. Čiže realita je taká, že toto je demografická realita a my s tým nevieme nič robiť, lebo to je téma presahujúca nás. Čiže hlavná príčina je demografia a druhá príčina je sekularizácia v tom zmysle, že mladá generácia sa sekularizuje rýchlejšie ako tá staršia generácia aj vďaka médiám, vďaka novému životnému štýlu. A, samozrejme, sú tu aj škandály v cirkvi a aj to, že cirkev nestíha byť zrozumiteľnou tlmočnicou evanjelia v reči tejto mladej generácie. Aj keď robí veľa dobrých projektov, na jednej strane nemôže ustúpiť z princípov a na druhej strane sú veci, ktoré by sa dali povedať aj lepšie, ale my ich už nevieme. Nevieme hovoriť nekonfrontačne a

to je niekedy chyba nás, že svet nie je iba čierny a biely, ale niekedy je aj farebný. A dôležité je nejst proti osobe, ale ísť proti nejakému fenoménu, ale to je zase iná téma. Takže to sú tie príčiny. A čo v tom môže pomáhať, alebo zaberať? Viera sa odovzdáva osobne, to znamená pestovanie autentických vzťahov, pretože práve autentickosť je dôležitá pre mladých ľudí, pretože mladý človek sa búri proti generácii svojich rodičov, čo je normálne, ale je veľmi citlivý na pravdu. Keď ho niekto oklame a on príde na to, že ho niekto oklamal..., napríklad, keď ho oklame droga a on stihne, skôr ako zomrie, zistiť, že ho tá droga oklamala, tak sa celkom zmení. Stane sa apoštolom toho všetkého, má to neuveriteľne silný dopad na neho. Mladých ľudí absolútne neoslovujú frázy, ale oslovu-

je ich pravda a adresnosť. Niekedy pre nás starších, ktorí máme zabehnuté už svoje systémy, je to ťažšie. Chcem povedať, že nijakým spôsobom ani my neťaháme chlapcov do seminára, pretože by to malo kontraproduktívny dopad, prišli by nám tu nie celkom zrelé typy. My nepotrebuje počty, historicky máme na Slovensku najviac kňazov v súčasnosti. Samozrejme, sú potrebné nové povolania, pretože tá silná generácia to zatiaľ drží a bude ešte najmenej dvadsať rokov držať. Čo bude potom? Je otázka, aký bude dopyt po kňazoch, je veľká migrácia z dedín do miest. Okolo miest dnes vznikajú nové veľké farnosti - okolo Bratislavy, tam rastie počet veriacich v kostoloch, počet svätých prijímaní, lebo sú tam východniari a Oraváci. Takže ja som optimista, aj keď si myslím, že počet seminaristov bude stagnovať a možno aj mierne klesať v závislosti od toho, aké zdravé kresťanské rodiny budeme mať. A ako zdravé sú naše rodiny a ako vplyva na ne spoločenská situácia, sociálna situácia, keď otcovia sú v nedeľu už na ceste do roboty do Nemecka a do Čiech, mamy sú v Rakúsku a starí rodičia vychovávajú deti.

Na začiatku som sa vás pýtala na vašu víziu, s akou ste vstupovali do funkcie rektora kňazského seminára. Teraz sa vás spýtam na budúcnosť. Aké máte plány do budúcnosti v rámci riadenia seminára, resp. je niečo, čo ste si predsavzali, že chcete splniť?

Sú také dve výzvy, ktoré vnímam pre seba osobne v pozícii rektora, nie kňaza. Jedna vý-

ilustračná snímka: M. Magda

zva je dokončiť transformáciu, lebo cirkev vydala v roku 2016 formačné smernice pre výchovu kňazov, ktoré sú záväzné pre celú cirkev. Majú sa aplikovať podľa kultúry a zvyklostí každého národa a teraz práve prebieha ten proces aplikácie všeobecných smerníc na slovenské. Toto by som chcel dotiahnuť. No a druhá vec je odovzdať službu rektora v čo najlepšom duchovnom zdraví, lebo nemôžem byť rektorom vkuse, to by bolo chové, ale raz odovzdať seminár v takom dobrom zdraví, v dobrých vzťahoch svojmu nástupcovi, ktorého pán arcibiskup určí, to by som chcel.

Na záver vás poprosím o duchovný odkaz pre našich čitateľov, možno aj pre nejakého mladého muža z našej farnosti, ktorý tak v skrytosti svojej duše uvažuje a cíti volanie do Pánovej vinice.

Máme dnes mariánsky sviatok a Panna Mária je v tomto geniálna. Keď na svadbe v Káne vidí krízu, vidí problém a hovorí: „Urobte všetko, čo vám povie“. To znamená byť úprimný vo vzťahu k Bohu, k ľuďom, bez toho to nejde, inak by sme len hrali divadlo. Lebo dobré rozhodnutie je to, z ktorého máme radosť a Panna Mária vždy nám ukáže cestu.

pripravila: Mgr. Martina Gondová

„Poukážka na svätý pokoj“

Raz ma na istom diskusnom fóre upútala otázka, resp. prosba jednej dievčiny, ktorá tam písala, že si zo všetkého najviac praje mať v srdci svätý pokoj. A ďalej s plnou vážnosťou opisovala, že potrebuje návod, kde ho nájsť a ako si ho udržať, ale zároveň podotkla, aby jej ľudia nepísali o náboženstve, ateizme, Bohu, Ježišovi, diabli, Panne Márii, katechizme katolíckej cirkvi, hriechu a podobne. Ona iba naozaj chcela vedieť, či sa dá nájsť svätý pokoj, ktorý si často tak veľmi prajeme a ktorého sa niekedy aj s hnevom a s krikom dožadujeme. A odpovede tam boli naozaj všelijaké. Niektorí si z nej robili žarty, niektorí jej písali texty básní a piesní o pokoji, niektorí ju posielali na Antarktídu, či iné cestovateľské kúty sveta, že tam ten svätý pokoj nájde, niektorí o sebe hovorili, že miluje Boha, ale hovorila z neho iba pýcha a sebeckosť a iný jej napísal, že svätý pokoj majú len nebožtíci na cintoríne.

Keďže diskusia už bola uzatvorená a dátum, keď som sa k nej dostala, bol už takmer pol roka dozadu, nepísala som už žiaden svoj príspevok, ale donútilo ma to premýšľať, čo by som tejto dievčine asi tak odpísala.

Keď som v tieto dni, tak ako mnohí z vás, aj ja stála nad hrobmi svojich blízkych, zrazu sa mi táto myšlienka ako si opäť vynorila v mysli a v duchu som sa pýtala sama seba, či duše našich drahých zomrelých majú naozaj ten povestný svätý pokoj, ktorý im svojimi modlitbami chceme v tieto dni vyprosiť. Ale nielen pokoj pre dušičky zosnulých, ale my sami, ak chceme vyprosiť spásu a Boží pokoj, či ho máme v svojich srdciach?

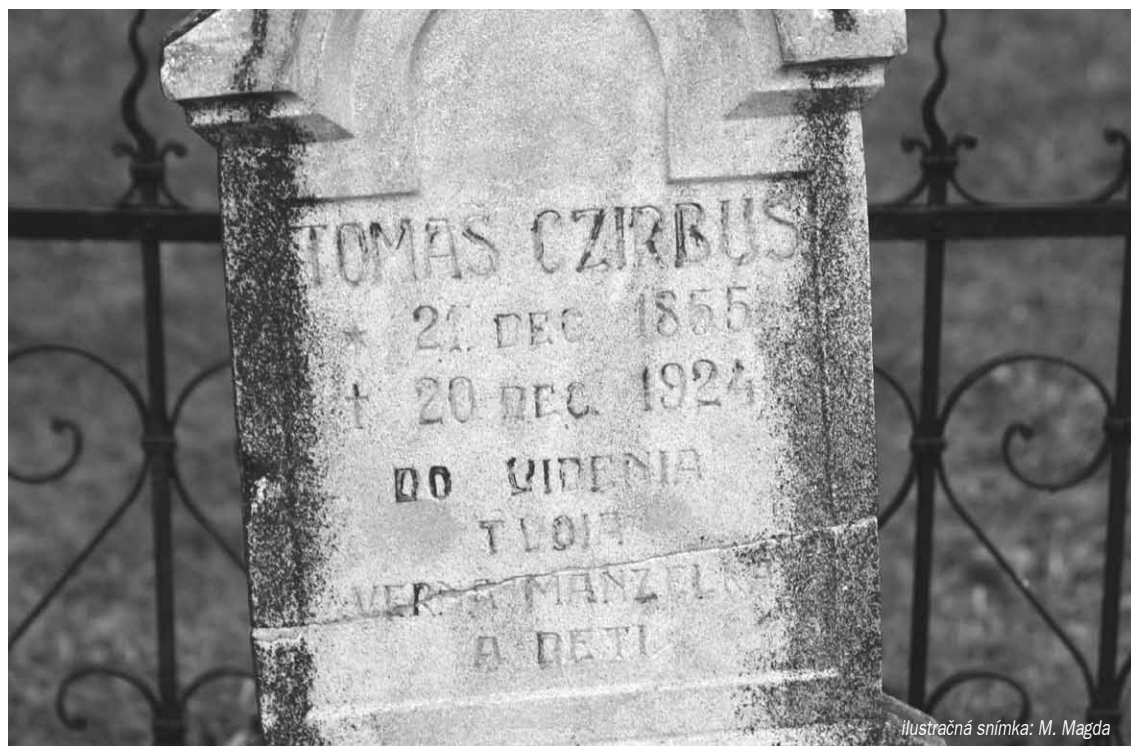
Svätý apoštol Pavol v liste Kolosanom (porov. Kol 3,15) krásne povedal: „Vo vašich srdciach nech vládne Kristov pokoj.“ Avšak naša doba je plná zmätku a nepokoja. Táto tendencia, veľmi zjavná v každodennom živote súčasného človeka, sa často prejavuje v kresťanskom a duchovnom živote. Naše hľadanie Boha, svätosti, či služby blížnemu je tiež často plné nepokoja a úzkosti namiesto dôvery a pokoja, ktoré by nás naplňovali, keby sme zostali v pozícii malého dieťaťa, ako to žiada Ježiš v evanjeliu. Preto je pre nás všetkých veľmi dôležité, aby sme konečne jedného dňa pochopili, že cesta k Bohu je oveľa účinnejšia, ak sa naučíme v každej situácii zachovávať hlboký pokoj v srdciach.

„Bezo mňa nemôžete nič urobiť“

Zachovať si v čo najväčšej miere pokoj v srdci znamená byť presvedčený o tom, že všetko dobro, ktoré môžem urobiť, pochádza od Boha, jedine od Neho. „Lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť,“ povedal Ježiš (porov. Jn 15, 5). On nepovedal „nemôžete veľa urobiť“, ale doslova povedal „nemôžete nič urobiť“. Ak sa skutočne zamyslíme nad týmto Božím slovom z Jánovho evanjelia, pochopíme, že častokrát je základným problémom, prečo nemáme pokoj v srdci to, že nenechávame Ježiša konať v nás, aby Božia milosť mohla nerušene účinkovať v našich životoch. Boh na nás niekedy dopustí veľa neúspechov, skúšok a ponížení, aby táto pravda prenikla nielen do nášho rozumu, ale aby sa stala skúsenosťou nášho srdca. Boh by nás samozrejme mohol od všetkého tohto ušetriť, ale je nevyhnutné, aby sme sa presvedčili, že sme úplne neschopní konať dobro sami od seba. Keď si prečítate životopis akéhokoľvek svätého, presvedčíte sa o tom, aké je nevyhnutné získať toto poznanie. Preto napríklad Terezka Ježiškova hovorievala, že „najväčšou vecou, ktorú Pán urobil v jej duši bolo, že jej dal poznať jej malosť a bezmocnosť“.

Pán požehná svoj ľud pokojom

Ako teda umožniť Božej milosti, aby mohla nerušene účinkovať v mojom živote? Jednoduchá otázka, ale obávam sa, že vám na ňu nezodpoviem. Aj keby som mala k dispozícii celú obsiahlu štúdiu o kresťanskom živote a všetkom, čo ho naplňa, teda o modlitbe, o očisťovaní, o sviatostiach, o poslušnosti Bohu, skrze ktoré by mohla Božia milosť preniknúť do nás hlbšie, aj tak by som odpoveď ľahko nenašla. Zameriam sa preto na to, čo som už vyššie spomenula a to, že najdôležitejšie je zachovať si vnútorný pokoj, pokoj srdca. Je to ako s hladinou jazera, na ktorú svieti slnko. Ak bude hladina tichá a pokojná, tak aj slnko sa bude v nej odrážať dokonale. Naopak, ak bude hladina jazera nepokojná, sčerená, slnko sa v nej nebude dokonale odrážať. Podobne je to aj s našou dušou vo vzťahu k Bohu - čím je tichšia a pokojnejšia, tým viac sa v nej odráža Boh. Tým viac sa jeho obraz vtláča do nás, tým väčší nás jeho milosť preniká skrz, naskrz. Ale ak našou dušou zmietá nepokoj, Božia milosť v nej môže pôsobiť oveľa ťažšie, ak vôbec. Všetko dobro, ktoré môžeme urobiť, je len obrazom tohto Dobra, ktorým je Boh. Čím je naša duša pokojnejšia, vyrovnannejšia, odovzdanejšia, tým väčší sa toto Dobro prenáša na nás a skrze nás aj na ostatných. Veď Sväté písmo predsa hovorí: Pán požehná svoj ľud pokojom (porov. Ž 29,11). Náš Boh je Bohom pokoja.

ilustračná snímka: M. Magda

Hovorí a koná v pokoji, nie v nepokoji. Spomeňme si na skúsenosť, ktorú mal prorok Eliáš na hore Horeb. Boh nebol ani vo víchrici, ani v zemetrasení, ani v ohni, ale v šepote tichého vánku (porov. 1 Kr, 19). Často sa ocitáme v nepokojoch, robíme si starosti, pretože všetko chceme riešiť sami, ale bolo by pre nás oveľa lepšie zotrvať v pokoji pod pohľadom Boha a nechať ho, aby on pôsobil a konal v nás svojou múdrosťou a mocou. Prirodzene, nevyzývame vás k nečinnosti a lenivosti, ba skôr naopak k činnosti, niekedy až priveľkej. Avšak táto činnosť sa má uskutočňovať vnuknutím Ducha Svätého, ktorý je duchom pokojným a nie duchom nepokojá, rozorvanosti, prílišného náhľania, ktorý je pričasto práve týmto naším duchom.

Oblečme si Božiu výbroj

Zápas o tento pokoj je bojom, je to nemilosrdný zápas kresťana, pretože „bez boja niet pokoja“, ako povedala svätá Katarína Sienská. Pretože každý z nás sa môže stať svätým, každý z nás môže dosiahnuť nebeský pokoj. Brzdí nás jedine strach, náš strach, čo to bude stať. Byť kresťanom stojí človeka všetko, to znamená odovzdať Bohu prázdny šek a nechať ho dopísať sumu. Znamená to úplne podriadenie sa, odovzdanie sa, fiat, teda Máriino zmýšľanie. Pozri sa, čo urobila Mária pred viac ako dvetisíc rokmi. Jej súhlas zniesol Boha z neba, aby spasil svet. Niet nijakého zázračného gombíka na svätosť, tak ako niet nijakého zázračného gombíka na lásku, pretože svätosť je Láskou, milosrdnou láskou, je milovaním Boha celým svojím srdcom, dušou, mysľou, silou... a bližného ako seba samého. Boh je nekonečne milosrdný, On nás nekonečne miluje, nič nám nekradne, berie si len to, čo mu dáme, rešpektujúc našu slobodu. A On ti dáva dostatok milosti, už si ju predsa toľkokrát prijal v jej plnosti. Volá sa živý Kristus v Eucharistii. Boh nechce nijaké jednotky s hviezdíčkami zo svojich skúšok. On túži po tvojom srdci, On ťa miluje, nie je tvojím profesorom. Pretože nikto, kto mu hľadá do tváre, nemôže hrešiť, pretože jeho tvár je pravda. A pravda spolu s totálnou odovzdanosťou a úprimnosťou je kľúčom k svätosti. Keď budeš stáť v močaristom prostredí, určite sa ti nepodarí vyzabíjať všetky komáre, ktoré sa ťa v hojnom počte budú snažiť hryžť. Jednoducho ich budeš musieť ignorovať a sústrediť sa na iné, avšak budeš musieť sa mať na pozore pred tým najväčším komárom a to je pýcha. Boh nemôže nikdy prehrať a keďže Boh je láska a my v ňom zostávame, nemôžeme prehrať ani my. Láska sa nikdy nevzdáva.

Mgr. Martina Gondová

Zádušná sv. omša za zomr. vdp. Antona Lesníka; snímka: Anton Aštary, Kojatice

Uloženie ostatkov zomr. vdp. Antona Lesníka; snímka: Anton Aštary, Kojatice

Zomrel kňaz Anton Lesník

V teba, Pane, som dúfal, nebudem zahanbený naveky (Ž 71, 1)

S kresťanskou nádejou vo vzkriesenie nás predišiel do večnosti 4. novembra 2019 v Prešove kňaz vdp. Anton Lesník.

Narodil sa 1. januára 1950 v Kojaticiach. Kňazskú vysviacku prijal 10. júna 1973 v Bratislave. Pôsobil vo farnostiach Sabinov, Prešov, Sedlice, Humenné, Novačany, Stropkov, Lastovce, Šarišské Michalany a Petrovany.

V našej bývalej farnosti Široké pôsobil v roku 1975 - 1977. Pohrebné obrady sa konali vo štvrtok 7. novembra 2019 o 11.00 hod. v kostole sv. Ondreja v Kojaticiach (farnosť Svinia). Žádušnú svätú omšu celebraval Mons. Marek Forgáč, pomocný biskup košickej arcidiécezy, koncelebroval Mons. Stanislav Stolárik, biskup rožňavskej diecézy.

Requiescat in pace!

snímka z roku 2007: M. Magda

Smrekovica 2019

Na sviatok Povýšenia sv. kríža 14. septembra 2019 sa zišli veriaci z okolitých dedín, aj z našej farnosti Víťaz, na vrchu Smrekovica (1250m n.m.) na 15. ročníku výstupu na Smrekovicu.

Sv. omšu celebraval Mons. ThDr. Alojz Frankovský. Koncelebrovali duchovný otec Jozef Palenčár, farár v Kluknave, ThLic. Donát Čarnogurský, farár vo Vyšnom Slavkove a duchovný otec Jaroslav Humený, správca farnosti v Polanovciach. Pri sv. omši spieval mládežnícky zbor z Dúbravy. Krížovú cestu pred sv. omšou viedol 64. skautský zbor Štefana Kluberta z Levoče.

snímka: Stanislav Stašik, Košice

snímka: Stanislav Stašik, Košice

John Henry Newman

John Henry Newman žil v rokoch 1801 - 1890, bol jedným z najdôležitejších katolíckych spisovateľov za posledných pár storočí. Za kardinála ho menoval Lev XIII. v roku 1879, blahorečil ho Benedikt XVI. v roku 2010 a svätorečil pápež František 13. októbra 2019.

Každá duša človeka, ktorý žije alebo žil na zemi, má jedinečnú existenciu - a to vo večnosti, nielen v čase.

„A navráti sa prach do zeme, čím bol aj predtým; a duch sa vráti k Bohu, ktorý ho dal“ (Kaz 12, 7)

V týchto slovách sa nám pripomína, že v okamihu smrti sa duch človeka vracia k Bohu. Autor posvätného textu nehovorí len o dobrých ľuďoch, alebo členoch Božieho vyvoleného národa, ale o ľuďoch všeobecne. Platí to o každom človeku, že keď sa duša oddelí od tela, vracia sa k Bohu. On ju stvoril a poslal do tela. On ju v tele udržiava, udržiava dušu v samostatnej existencii, kdekoľvek sa nachádza.

Duša oživuje telo, kým trvá život a potom sa znovu vracia - smrťou človeka klesá do svojho neviditeľného stavu. S námahou premýšľajme o tejto pravde, hoci si možno myslíme, že jej dobre rozumieme.

Vec, na ktorú treba upriamiť myseľ, je tá, že každá duša človeka, ktorý žije alebo žil na zemi, má jedinečnú existenciu - a to vo večnosti, nielen v čase, v neviditeľnom svete, nie iba v tomto, nielen počas tejto smrteľnej existencie, ale navždy od okamihu svojho stvorenia, či je spojená s telom, alebo nie je.

Ľudí spájame ako tehly do budovy

Nič nie je ťažšie, ako si uvedomiť, že každý človek vlastní jedinečnú dušu. Že každý jeden zo všetkých miliónov ľudí, ktorí žijú a ktorí žili, je sám osebe úplná a samostatná bytosť, akoby nebol na svete nikto iný, iba on sám.

Myslíte si, napríklad, že veliteľ armády si toto uvedomuje, keď vysiela nejaký oddiel svojich mužov na nebezpečnú úlohu? Nepýtam sa, či koná správne, že ich posielajú, zaujíma ma iba fakt, či si ten veliteľ naozaj uvedomuje, že každý jeden z tých úbohých mužov má dušu, ktorá je dotyčnému mužovi taká drahá, taká vzácna svojou prirodzenosťou, ako jeho vlastná duša?

Nemyslíte, že hľadá na oddiel tých mužov skôr kolektívne ako na jednu masu, ako na nejaké časti väčšieho celku, ako na kolesá alebo pružiny nejakého veľkého mechanizmu, ktorému pripisuje jednotlivú existenciu a nie každej duši, z ktorej sa ten oddiel skladá?

Tento jeden príklad postačí na to, aby som objasnil, čo chcem povedať. Platí to o nás všetkých, že málo chápeme učenie o jednotlivosti ľudskej duše. Ľudí zaraďujeme do spoločného množstva, ako spájame tehly do budovy.

Všimnite si, ako obvykle hľadáme na históriu, politiku, obchod a podobne a presvedčíte sa, že hovorím pravdu. Zovšeobecňujeme a vytvárame axiómy a potom uvažujeme o týchto produktoch našich myslí a pracujeme s nimi, akoby boli skutočné, nevšímajúc si to, čo je skutočnejšie ako naše myšlienky.

Vezmime si iný príklad: čo znamená, keď hovoríme o národe? Nuž, v skutočnosti to znamená, že určitý vymedzený počet nesmrteľných jednotlivcov je zhodou okolností počas niekoľkých rokov zoskupený spôsobom, aby jeho členovia mohli spolupracovať a navzájom sa ovplyvňovať a tak pôsobiť na ostatný svet, aby získavali vo svete prevahu, silu a bohatstvo a aby vyzerali a hovorilo sa o nich, akoby boli jedna bytosť.

Na krátku dobu sa zdajú byť jednou skutočnosťou a my na základe toho, že sa zvykneme riadiť tým, čo vidíme, ich považujeme za jednotu a zabúdame, že by mohli byť aj niečo iné. A keď umiera jeden alebo druhý, nevšímame si, že ide o prechod nesmrteľných bytostí do neviditeľného stavu, že celok, ktorý sa javí, je len zdanie a že skutočnosť sú jednotlivci.

Nie, my si z toho nerobíme nič a hoci stále noví ľudia umierajú a stále noví sa rodia a tým sa ľudstvo stále mení, predsa na to zabúdame. Sme nevnímaví ku všetkým, ktorí sú pripočítaní a stále si myslíme, že tento celok, ktorý voláme národom, je jedno a to isté a že jednotlivci, ktorí prichádzajú a odchádzajú, jestvujú len v národe a pre národ, akoby boli iba zrnká na kope pšenice alebo listy na strome.

Každá bytosť je vlastným stredobodom

Alebo skúmajme niektoré veľkomesto. Zástupy ľudí prúdia ulicami, niektorí pešo, niektorí v drožkách, obchody aj domy sú plné, ak by sme do nich mohli vidieť. Všetko je plné života. A tak si znovu utvárame predstavu lesku a veľkoleposti, prebytku a sily.

Áká je však pravda? Nuž taká, že každá bytosť na tej ohromnej ľudskej križovatke je vlastným stredobodom a všetko naokolo sú iba tiene, „márne tiene“, ktorými „kráča a umára sa nadarmo“. Má svoje osobné nádeje a obavy, túžby, myšlienky a ciele, pre seba je všetkým a každý iný je vlastne ničím.

Nikto okolo sa ho nemôže skutočne dotknúť, dotknúť sa jeho duše, jeho nesmrtnosti. Musí žiť so sebou navždy. Je v ňom nepostihnuteľná hĺbka, nekonečná priepasť existencie a scéna života, na ktorej na okamih vystupuje, je iba ako odraz slnečného lúča.

Vezmime si iný príklad: keď čítame o histórii a dozvedáme sa správy o veľkom zabíjaní a masakroch, moroch, hladomoroch, požiaroch a podobne, sme zvláštnym spôsobom zvyknutí pokladať celky ľudí za samostatné skutočnosti. Nie sme schopní si uvedomiť, že masa je súčtom nesmrteľných duší. Hovorím nesmrteľných duší: každý z tohto množstva nielenže vlastnil za života na zemi, ale vlastní dušu, ktorá sa v svojom čase iba vrátila k Bohu, ktorý ju dal a nezahynula, ale stále žije pred Bohom.

Všetky tie milióny a milióny ľudských bytostí, ktoré kedy kráčali po zemi a pozerali na slnečný deň postupne za sebou, existujú v tejto chvíli spoločne. Myslím, že každý z nás uzná, že toto si dostatočne neuvedomujeme. Všetci tí Kanaánčania, ktorých zabili Izraeliti, každý z nich sa nachádza niekde v duchovnom vesmíre, teraz a v tejto chvíli, kde mu Boh určil miesto.

Čítame: „Mečom vykonali kliatbu na všetkom, čo bolo v Jerichu, mladíkovi i starcovi.“ A zase o meste Hai: „Všetkých padlých v ten deň, mužov i žien, sa počíta na dvanásťtisíc, všetko haiskí obyvatelia.“ A na inom mieste: „Jozue dobyl Makedu, Lebnu, Lachiš, Eglon, Hebron a Dabiru a zničil ich mečom, že z nich nenechal ani jedného“ (Joz 6; 8; 10).

Každá z duší týchto ľudí stále žije. Kým boli na zemi, mali svoje vlastné myšlienky a city, tie majú aj teraz. Mali svoje záľuby a ciele, šli za tým, čo považovali za dobré a mali z toho pôžitok a v takom alebo onakom stave stále žijú. To, čo konali v tele, má určite vplyv na ich terajší osud. Žijú a očakávajú deň, ktorý má prísť, keď sa všetky národy postavia pred Boha.

Ale prečo mám hovoriť o jednotlivých kmeňoch Kanaánu, keď Písmo hovorí o väčšom, všeobecnom súde a na jednom mieste naznačuje súčasný stav strašného očakávania tých, ktorí v ňom boli účastní? Aký strašný súd bola potopa! Všetci ľudia na zemi, okrem ôsmich, boli ňou zničení.

Ten starý svet duší stále žije, aj keď ich telesný príbytok pohltila voda. Ako hovorím, Písmo to naznačuje, tajomne, a predsa s dostatočnou istotou. Svätý Peter hovorí o „duchoch vo väzení“, t. j. toho času vo väzení, o dušiach, ktoré „nechceli veriť, keď Božia trpezlivosť za Noemových dní vyčkávala“ (1 Pt 3,20).

Tie mnohé a mnohé duše, ktoré boli násilím vyhnané zo svojich tiel vodami potopy, jestvovali aj dvetisíc rokov neskôr, keď apoštol Peter písal tieto slová. Bezpochyby jestvujú aj teraz.

A takisto duše mnohých ďalších, o ktorých hocikde čítame. Všetci Židia, ktorí zahynuli pri obliehaní Jeruzalema, žijú stále, Sennacheribova armáda stále žije, všetci prenasledovatelia Cirkvi, ktorí kedy žili, stále jestvujú. Babylonskí králi sú stále nažive, sú už, ako opisuje prorok, slabí a „dole v podsvetí“, tiež však majú vydať svoj účet a čakajú na deň, kedy ich zhromaždia.

A každý, kto si získal meno vo svete, všetci mocní vojenskej vodcovia, ktorí kedy žili, všetci štátnici, Istiví radcovia, konšpirujúci sprisahanci, opovážliví dobrodruhovia, ziskuchtiví obchodníci a aro-

gantní násilníci, všetci stále majú bytie, hoci bezmocné a neužitočné.

Balaám, Saul, Joab, Achitofel, dobrí a zlí, múdri a nevzdelaní, bohatí aj chudobní, každý má svoje jednotlivé miesto, každý prebýva sám vo sfére svetla alebo tmy, kde si pripravil miesto svojím životom.

Aký pohľad to vytvára na dejiny! Máme zvyk čítať ich ako príbeh alebo rozprávku a zabúdame, že sa týka nesmrteľných bytostí, ktoré sa nestratia, ktoré sú tým, čím boli, akokoľvek sa mohol zmeniť svet. A tak isto je to so všetkými menami na pomníkoch alebo v kostoloch, alebo na pamiatkach, všetci spisovatelia, ktorých mená vidíme v knižniciach, všetci robotníci, ktorí postavali veľké budovy, blízko alebo ďaleko, ktoré sú divmi sveta, všetci sú v Božej pamäti, všetci žijú.

Rovnako je to s tými, ktorých sme zažili a teraz už nie sú medzi nami. Nehovorím o tých, ktorých sme poznali a milovali. Na tých nedokážeme zabudnúť, nemôžeme sa zbaviť spomienky na nich. Myslím teraz na tých, ktorých sme niekedy v minulosti videli, je pravda, že aj oni žijú. Kde, to nevieme, ale žijú.

Môžeme si spomenúť, že ako deti sme raz videli nejakého človeka a teraz nám to už pripadá skoro ako iba sen. Javí sa nám to ako nejaká príhoda, ktorá sa pominula a viac jej niet, ako nejaká udalosť chvíle, ktorá nemá dlhšieho trvania. Keď prší dážď a vietor fúka, prehánky a búrky nemajú žiadne jestvovania mimo času, keď sme ich vnímali, sami osebe nie sú ničím. Ale ak sme hoci len raz videli Adamovho potomka, videli sme nesmrteľnú dušu. Nepominul sa ako vánok alebo slnečný jas, ale žije, žije v tomto okamihu v šťastí alebo biede na jednom z tých mnohých miest, v ktorých duše zotrávajú až do konca.

Pripomeňme si ďalej všetkých, ktorých sme poznali o čosi lepšie, hoci nie dôverne - všetkých, ktorí umreli predčasne, ľudí, ktorých sme videli v plnom zdraví a živote a v okolnostiach, ktoré nám ukázali ich vnútro a zostalo po nich miesto v našich spomienkach. Odišli spred nášho zraku, každý so svojimi myšlienkami, aj oni čakajú na posledný súd.

Kto žije alebo žil, je určený pre večné šťastie alebo muky

Nazdávam sa, že nezvykneme takto uvažovať o druhých, nemožno však tvrdiť, že v týchto úvahách je niečo nesprávne. Ba myslím si, že skôr spôsob, ktorým zvykneme uvažovať o druhých, často nie je vhodný pre kresťanov, kým úvahy, ktoré teraz vyjadrujem, vhodné sú, pretože nám môžu pomôcť, aby sme si menej zakladali na svete a jeho očakávaníach a obavách, plánoch, úspechoch a radoostiach.

Navyše, každá z duší, ktorá kedy žila na zemi, žije, ako som už naznačil, v jednom z dvoch duchovných stavov, od seba takých rozdielných, že jeden je predmetom Božej priazne a druhý Jeho hnevu - jeden smeruje k večnému šťastiu a druhý k večnému nešťastiu. Platí to o mŕtvych aj o živých.

Všetci smerujú k jednému alebo druhému cieľu, pre nikoho nejestvuje prostredný stav, hoci zo situácie vo svete to môže vyzeráť, že všetci sú v nejakom prostrednom stave, ktorý je vlastný každému.

A predsa, hoci aj všetci ľudia vyzerajú rovnako a hoci je pre nás nemožné poznať, v akom stave je človek v Božích očiach, jednako sú dve a iba dve kategórie ľudí a tie majú charakter a osud natoľko rozdielny ako svetlo a tma. Vzťahuje sa to aj na tých, ktorí žijú v tele a ešte väčšmi na tých, ktorí už prešli do neviditeľného stavu. Žiadna pravda nemá takú živelnú silu než tá, že každý, kto žije alebo žil, je určený pre večné šťastie alebo muky. Je príliš obrovská, aby sme si ju mohli uvedomiť. To, čo som práve povedal - že sú len dva stavy, že každý jednotlivec je v jednom alebo druhom a že tieto stavy, do ktorých sme jednotlivo zadelení, sú nevysloviteľne odlišné, pričom sa všetci na seba tak podobáme - to dokonale mátie našu myseľ.

Je to mimo nášho chápania, že môžeme žiť spolu ako príbuzní, priatelia, spoločníci, susedia, že si môžeme byť blízki a dôverní medzi sebou, že medzi nami môže jestvovať rámec bežných vzťahov, výmena názorov, postavení, vzájomný vplyv myslenia, vôle a správania a predsa pri tom všetkom medzi nami môže byť bezodná priepasť, ktorá nás neviditeľne rozdeľuje na dve skupiny.

Bohu vďaka, nie je to teraz priepasť neprekonateľná, nie je neprekonateľná, kým neodídeme do druhého sveta. Predsa je to však priepasť skutočná, takže každý človek je v Božích neomylných

očiach na jednej alebo jej druhej strane a ak sa rozhodne vziať ho na druhý svet hneď, nájde sa alebo v raji, alebo na mieste múk.

Pán hovorí o dni súdu: „Vtedy budú na poli dvaja: jeden bude vzatý, druhý sa ponechá. Dve budú mlieť na mlyne: jedna bude vzatá, druhá sa ponechá.“

To, čo dáva tejto pravde ešte väčšiu silu, je dôvod, ktorý máme predpokladať, že duší na nesprávnej strane priepasti je omnoho viac ako tých na správnej strane. Nie je dobré špekulovať, ale je dobré byť si vedomý hroznej pravdy. Vieme len toľko, čo Kristus výslovne povedal - „mnoho je povolaných, ale málo vyvolených“; „široká brána a priestranná cesta vedie do zatratenia a mnoho je tých, čo cez ňu vchádzajú“, kým „tesná je brána a úzka cesta, čo vedie do života, a málo je tých, čo ju nachádzajú“!

Je také ťažké žiť podľa viery!

Ak je to teda náročné uvedomiť si, že všetci, ktorí kedy žili, stále jestvujú, je to aspoň rovnako také náročné byť presvedčený, že sú alebo v stave večného odpočinku, alebo večného zatratenia, že všetci, ktorých sme poznali a ktorí odišli pred nami a my všetci, ktorí stále žijeme, ak by sme mali umrieť v tomto okamihu, zaraz sa nájdeme alebo v jednom stave, alebo v druhom.

Ba čo viac, je takmer nemožné pochopiť, že nejaký človek pred nami, nech vyzerá akokoľvek odpudzujúco, je skutočne pod Božím hnevom a v stave zatratenia.

Je také ťažké žiť podľa viery! Ľudia majú problém prijať určité časti cirkevnej vierouky, ktoré sú viac alebo menej v protiklade s tým, čo vidíme.

Napríklad, proti viere v znovuzrodenie v krste hovoria: „Je možné, aby všetci pokrstení boli znovuzrodení milosťou, keď vidíme, aký život vedú?“ Berú za dôkaz to, čo sa dá vidieť, pričom učenie Cirkvi si vyžaduje vieru.

A predsa je niečo väčšmi ohromujúce a ťažšie uveriť ako to, že niektorý človek pred našimi očami bez ohľadu na to, aký hriešny život vedie, je v danej chvíli pod večným Božím hnevom a musel by ho prijať, ak by odrazu umrel a to sa aj stane, ak sa neobrátí? To je niečo, v čom sa nevieme pri-mäť k viere.

Čo nanajvýš uznáme je, že niektorí ľudia žijú v nebezpečenstve zatratenia. Ak touto opatrnou frázou chceme tvrdiť, že bezbožní ľudia sa môžu obrátiť pred smrťou, alebo že sa nám môžu iba javiť ako bezbožní, ale v skutočnosti takí nie sú, preto je bezpečnejšie hovoriť o tom, že riskujú Boží hnev, než že sú pod Božím hnevom, do tejto miery je to správne.

Ale mylíme sa, ako sa to často deje, keď chceme poprieť, že bezbožní ľudia ako takí, či ich možno s istotou poznať alebo nie, sú v tejto chvíli nielen v nebezpečenstve, ale skutočne pod mocou Božieho hnevu. O zdravých ľuďoch v krajine nakazenej chorobou možno povedať, že sú v nebezpečenstve choroby, o vojakoch v boji možno povedať, že sú v nebezpečenstve zranenia, ale bezbožní ľudia nielen riskujú, ale sú v stave Božieho trestu.

Keď vidíme bezbožného človeka, vidíme toho, ktorý je pod Božím trestom a ak sa vyjadrujeme opatrne, tak s nádejou na jeho pokánie ako aj z obozretnosti, že ho málo poznáme. Ale bez ohľadu na to, či ľudia, ktorých vidíme, sa zmenia alebo nezmenia, je isté, že každý, kto umrie, prechádza zaraz do jedného z dvoch stavov a ak umrie nezmiernený s Bohom a neposvätený jeho milosťou, ide do stavu večného nešťastia.

Ako málo si to väčšina ľudí vo svete uvedomuje, ukazuje správanie pozostalých priateľov po smrti ich blízkeho. Bez ohľadu na to, aký bol zosnulý človek notorický hriešnik, známy alkoholik, ktorý sa nestaral o kresťanské povinnosti, bez ohľadu na to, že nemajú žiaden dôvod predpokladať, že pred smrťou myslel na nádej a Božiu milosť, budú všetci veriť, že odišiel do neba, budú s presvedčením hovoriť o jeho pokoji, o tom, že sa skončili jeho trápenia, že sa vyslobodil a podobne.

Budú rozoberať tieto veci, hoci ich povinnosť je byť ticho v chvejúcej sa nádeji a odovzdanosti

Prečo vlastne hovoria a uvažujú týmto spôsobom? Zjavne preto, že nedokážu pripustiť, že on ale-

bo oni môžu byť zatratení. Aj najhorší z ľudí majú vlastnosti, ktoré ich robia drahými blízkym ľuďom. Majú svoje ľudské náklonnosti v takej alebo onakej forme. Dokonca aj čarodejnica z Endoru prejavila súcit a prijatie svojmu hostovi a to nás dojíma.

Ľudské city nemôžu jestvovať v pekle a my si nedokážeme myslieť, že sú v pekle tí, ktorí ich majú. Z tohto dôvodu ľudia nevedia pripustiť ani čistú možnosť, že niektorá bytosť je zatratená, odmietajú túto myšlienku a preto keď človek zomrie, robia záver s jedinou alternatívou, že zosnulý musel odísť do Abrahámovho lona a hovoria to opovážlivo.

Pre potvrdenie svojho presvedčenia sa chytajú nejakého slova, ktoré povedal v svojej chorobe, keď bol pokojnejší či slabší, alebo hovoria o ľahkosti umierajúceho.

Budeme prežívať to, v čo zatiaľ iba veríme

Ak je ťažké prijať, že medzi nami sú aj v tejto chvíli ľudia v stave duchovnej smrti, ako si máme uvedomiť, že skutočnosť môže byť taká, že ich je veľa - veľké množstvo?

Ako sa máme presvedčiť o veľkej pravde, že napriek vonkajšiemu zdaniu je ľudská spoločnosť iba časťou neviditeľného sveta a že v skutočnosti je rozdelená do dvoch zložiek - Božích synov a deti zlého, že niektorým duším posluhujú anjeli, iné držia v zajatí démoni, že niektorí sú „spoluobčania svätých“ a neviditeľného „Božieho domu“ a ďalší spoločníkmi odvekých nepriateľov, ktorí teraz čakajú vo väzení na súd?

Akým požehnaním by bolo pre nás, keby sme to naozaj mohli pochopiť! Akú zmenu zmýšľania by to v nás spôsobilo, ak len nie sme úplne skazení, ak by sme porozumeli, kto sme a kde sa nachádzame - zodpovedné bytosti podrobené skúške s Bohom ako svojím priateľom a diablom ako protivníkom a že postupujeme určitým smerom na ceste alebo do neba, alebo do večného zatratenia. Žiadna pravda, akokoľvek hrozná a uvedená to nezmení, ak niet lásky k Bohu a svätosti, ale nik z nás, dúfajme, nie je v takomto zlom stave. Človek si túži myslieť, že nikto sa tak neprevínili proti Duchu milosti a Krvi večnej zmluvy, aby v ňom nezostalo nič z prirodzenosti znovuzrodenej krstom, ale stačí, ak zavrie oči pred vonkajším svetom a otvorí ich pre vnútorný svet a pozoruje svoj skutočný stav a vyhliadky, pripomenie si svoj minulý život a to ho privedie k obráteniu a polepšeniu sa.

Usilujte sa teda, moji bratia, uvedomiť si, že máte dušu a modlite sa k Bohu, aby vám k tomu dopomohol. Usilujte sa odvrátiť svoje myšlienky a názory od viditeľných vecí a dívajte sa na skutočnosť tak, ako na ňu hľadí Boh, súdte tak, ako On súdi.

Prejde málo rokov a skutočne budete prežívať to, v čo zatiaľ iba veríte. Keď prejdete do neviditeľného stavu, nebude viac treba námahy rozjímania, ku ktorému vás pozývam. Už nebude potrebné zavárať oči pred týmto svetom, keď sa tento svet rozplynie a pred sebou nebudete mať nič len Boží trón a pomalý, no vytrvalý pohyb v príprave na súd. V tom intervale, keď budete v tom ohromnom priestore duší bez tiel, aké budú vaše myšlienky o svete, ktorý ste opustili!

Aké úbohé sa budú zdať najvyššie ciele, aké slabé najpálčivejšie vášne v porovnaní s večnými cieľmi a nekonečnou blaženosťou, ktorej vaša duša napokon bude môcť byť schopná!

Moji bratia, nech vás sprevádza táto myšlienka každý deň, zvlášť keď ste pokúšaní k hriechu. Vyhybajte sa hriechu ako hadovi - vyzereá a sľubuje dobré, ale potom hryzie. Hriech je hrozný pre pamäť, hrozný už na zemi, ale v tom strašnom čase, keď sa skončí život a budete čakať v tichosti na súd, bez možnosti nájsť rozptýlenie myšlienok, kto môže povedať, aká hrozná bude spomienka na hriechy, ktorých ste sa dopustili v tele?

Vtedy obava z trestu, keď nás Kristus zrazu navštívi, bezpochyby tisícnásobne preváži uspokojenie, ktoré sprevádzalo vykonanie hriechov. A ak je to tak, aký bude skutočný pomer medzi touto mučiacou obavou a trestom, keď napokon bude udelený?

Vložme si do srdca Spasiteľove milosrdné slová. „Nebojte sa,“ hovorí, „tých, čo zabíjajú telo a potom už nemajú čo urobiť! Bojte sa toho, ktorý keď zabije, má moc uvrhnúť do pekla! Áno, hovorím vám, tohoto sa bojte!“

preložil o. Ján Dolný, OSB

Ahoj, kamaráti!

Stránku pripravuje Paula Mihoková

Máme po jesenných prázdninách, počas ktorých sme si nielen oddýchli od školy, ale sme si aj spomenuli na všetkých svätých a zosnulých. Už týždeň znovu zohrievate miesta v školských laviciach, no určite nezabudnite stráviť čas aj vonku. Síce sa nám už trošku ochladilo, no ešte stále majú dni svoje jesenné čaro.

Sv. Martin na bielom koni – 11. 11.

Práve v tento deň očakávame, že jemné páperie pokryje zem v celej svojej paráde. No zajtrajší deň nie je len o pranostikách. Viete, kto vlastne bol sv. Martin?

Sv. Martin – biskup z Tours

Žil vo 4. storočí a bol synom rímskeho dôstojníka. V 15. rokoch vstúpil do jazdeckého pluku, stal sa vojakom. Podľa legendy raz v zime stretol žobráka. Keďže už nemal nič, čo by mu mohol dať, rozdelil sa s ním o svoj vojenský plášť, ktorý rozťal na polovicu. V tú noc sa mu vo sne zjavil Pán Ježiš, odetý do polovice jeho pláštá, a povedal: „Obliekol ma Martin, ešte nepokrstený.“

Po tomto Martin hneď prijal krst, vystúpil z armády a vstúpil do kláštora. Aj po jeho vymenovaní za biskupa žil vraj skromný život v malej chatrči.

Deň boja za slobodu a demokraciu – 17. 11.

Tento deň nie je len našim štátnym sviatkom, ktorým si pripomíname Nežnú revolúciu z roku 1989, ale aj Medzinárodným dňom študentstva. Ten vyhlásil Medzinárodný zväz študentstva v roku 1941 v Londýne ako spomienku udalostí z roku 1939, kedy boli vysoké školy (vtedy ešte v Československu) zatvorené a väčšina študentov bola násilne odvedená do koncentračných táborov.

omaľovaná zdroj - www.inakobdareni.sk

$$\text{apple} + \text{apple} = 4$$

$$5 - \text{apple} = 1$$

$$\text{leaf} + \text{leaf} = 6$$

$$\text{apple} + \text{apple} + \text{leaf} = ?$$

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva.

Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Ako hľadá Pán Boh na vojny vo svete?

Každý život človeka je vzácny. Ak je to tak, prečo sa „podporujú“ vojny? Je to zvláštne, či skôr tragické, že hlavy štátov vedú vojny a spôsobujú smrť tisícov ľudí len preto, aby obránili kus zeme alebo pre ekonomické či politické dôvody. Je nesporné, že Boh nemôže byť zástancom vojen. Boh nenadrža nikomu, pretože všetci sú jeho synmi a dcérami. Viest vojny v Božom mene alebo hovoriť, že bojujete pre Boha je rúhaním!

Boh je Bohom mieru, nie krviprelievania. To je dôvod, prečo sa v súčasnosti pápeži ustavične snažia presvedčiť politikov, aby sa vyhýbali vojne. Vo vojne nie je žiadny víťaz, pretože aj ten, kto vyhral, sa nakoniec stáva tým, kto prehral. No napriek tomu národy bojujú medzi sebou, ozbrojené konflikty sú na dennom poriadku. Na mnohých miestach sa vedú občianske vojny. Nemožno ignorovať

skutočnosť, že aj keď sa podarí ľuďom zosadiť diktátorov, namiesto túžby po poriadku a spravodlivosti v nich prevláda túžba po odвете a po pomste.

Človek sa plným právom pýta, či má Boh priamu účasť na vojnách, ako sa nám to podáva v Starom zákone. Predovšetkým je úplne jasné, že to nebol Boh, kto chcel alebo vymyslel vojny. Vojny boli odjakživa realitou, ktorú vyvolávala nenásytnosť vládcov alebo sebaobrana.

Boh odjakživa ťaží dobro aj zo zlých vecí. A tak prostredníctvom vojen buď ochraňoval svoj ľud pred útočníkmi, alebo mu dokazoval, že neexistuje mocnejší boh, ako je On - Boh Izraela. Napríklad chránil Izrael a ukázal svoju moc prostredníctvom Judity, Ester, či Debory. Žiaden človek si nevyberie ženu, aby viedla vojnu, ale Boh áno. Inokedy sa rozhodol pre Dávida, chlapca, aby vyhral boj pomocou jed-

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

noduchého okruhliaka. Týmto spôsobom Boh podnecoval Izrael k boju či sebaobrane pred útočníkmi, alebo aby mu dokázal, že je nielen mocnejší než iní bohovia, ale je aj jediný Boh, ktorého je treba si uctievať a pridržať sa ho.

Všímajte si mentalitu národov. Kto sú ich hrdinovia? Tí, ktorí bojujú odvážne vo vojnách. Im vztyčujú pamätníky a pomenúvajú po nich ulice. V žiadnom prípade nemožno podceňovať ich schopnosti, lásku k národu a hrdinstvo. Ale pravým hrdinom nie je človek, ktorý zabije mnoho ľudí, ale ten, ktorý zaručí mnohým život, mier a lásku. Toto sú osoby, ktoré si najviac zaslúžia vašu úctu, obdiv a lásku.

Trampoty v manželstve

137. Oslobodzovanie sa od závislosti je náročné

Vyspovedať sa z hriechu závislosti na pornografii a radikálne sa odvrátiť od závislosti je začiatok náročného procesu uzdravenia a oslobodenia. To, že sa obrátime k Bohu a prosíme o nadprirodzenú pomoc však neznamená, že sme oslobodení od námahy spojenej s bojom proti závislosti. Preto treba robiť to, čo odporúčajú terapeuti.

Závislý by sa mal o svojej závislosti porozprávať s niekým, komu dôveruje. Pomôže mu to vyjsť z bludného kruhu klamstva a separácie, premôcť hanbu a strach spojený s odhalením svojich ťažkostí. Vďaka tomu začína byť život v závislosti menej príťažlivý.

Ďalším dôležitým krokom je podstúpiť profesionálnu terapiu, ktorá je tým potrebnější, čím hlbšia je závislosť. Podpora profesionálov a terapeutickej skupiny pomá-

ha v ťažkostiach, spojených s bojom proti závislosti, v dodržiavaní disciplíny a pri prekonávaní rutiny terapie.

Tretí, mimoriadne dôležitý krok, spočíva v očistení svojho okolia od pornografie. Treba sa zbaviť všetkých pornografických materiálov a odstrihnúť sa od ich zdroja. Napríklad odhlásiť sa z pornografických kanálov, zmeniť si mailovú adresu, zablokovať si počítač, použiť internet len vtedy, keď je niekto v mojej blízkosti a vidí na obrazovku. Žiaľ, aj keď odstránime pornografiu zo svojho priestoru, stále nám hrozí veľké riziko, že sa s ňou stretneme. Nie je totiž možné odstrániť všetky veci, ktoré by mohli podnecovať túžbu siahnúť znovu po pornografii. Dôležitou stratégiou je preto okamžite sa odvrátiť od takýchto podnetov. Následne si treba

vytvoriť „záchrannú sieť“ ľudí, ktorých možno v kritickej chvíli, v ktorejkoľvek hodine dňa či noci môžeme poprosiť o pomoc.

Ďalším dôležitým krokom je starostlivosť o svoje psychické a telesné zdravie. Každodenné cvičenie, aspoň sedemhodinový spánok, zdravá životospráva, výcvik techník zvládania stresu - toto všetko pomáha v procese oslobodzovania sa od závislosti, ako aj v ďalšom zdravom živote.

Poslednou, avšak nie menej dôležitou výzvou je začať proces uzdravovania svojej vlastnej sexuality. V prípade tých, čo nežijú vo sviatostnom manželstve, je nevyhnutná zdržanlivosť! V prípade manželov zase budovanie čistého intímneho vzťahu.

Za krásnu lásku sa oplatí bojovať. Svet okolo nás je plný slov o „slobodnej láske“, ktoré pobádajú k ľubovoľnému experimentovaniu so svojou sexualitou. Ak však chceme dosiahnuť to, čo si ako ľudia naozaj zaslúžime - teda krásnu lásku a večný život v nebi - musíme pod-

ilustračná snímka: M. Magda

stúpiť námahu spojenú s výchovou k čistote srdca, žiť v milosti posväcujúcej a v súlade so svojím svedomím.

Svätý Ján Pavol II., ktorý sa osobitne venoval mladým a manželom, adresoval im takéto slová: „Nebojte sa žiť, odmietajúc populárne názory a návrhy, ktoré odporujú Božiemu zákonu. Odvaha viery stojí veľa, ale vy nesmiete prehrať lásku! Nedajte sa zotročiť! Nedajte sa zviešť zdanlivým šťastím, za ktoré by ste museli zaplatiť privysokú cenu - často nevyliciteľných zranení alebo zničeného života! Chcem zopakovať to, čo som už raz povedal mladým: iba čisté srdce je schopné celkom naplno milovať veľké dielo lásky, akým je manželstvo. Iba čisté srdce je schopné naplno slúžiť druhým. Nedajte si vziať bohatstvo lásky. Chráňte svoju vernosť - vernosť svojich budúcich rodín, ktoré si založíte v Kristovej láske.“

Dobrá rada - zásada troch sekúnd:

- Dávaj si pozor - pozeráš sa na niečo, čo ti škodí?!
- Prestaň sa pozeráť a odvráť svoj zrak okamžite!
- Zagratuluj si a všimni si svoj úspech!

MUDr. Vaščák Blažej

Ohlášky

- sobáš 30. novembra v Širokom - **Tomáš Ondria**, syn rodičov Petra a Marcely rod. Liptákovej, narodený v Prešove, bývajúci vo Vítaze a **Veronika Bednáriková**, dcéra rodičov Daniela a Marcely rod. Bartkovej, narodená v Prešove, bývajúca v Širokom

Stalo sa

- 18. 10. v piatok pred sv. omšou sme sa s deťmi spolu pomodlili ruženec za jednotu a pokoj vo svete; zapojili sme sa tak do celosvetovej modlitebnej akcie s názvom Milión detí sa modlí ruženec
- 18. 10. v piatok bola nočná adorácia vo farskom kostole od 21.00 - 22.00
- 19. 10. v sobotu ráno bolo stretnutie modlitbovej skupiny sv. pátra Pia
- 20. 10. v nedeľu po svätých omšiach bola celosvetová zbierka na misie; na Slovensku bola zvlášť obetovaná farnostiam v Rwande, ktoré sú skúšané genocídou a chudobou
- 2. 11. v sobotu, v deň Spomienky na všetkých verných zosnulých bola popoludní pobožnosť na cintoríne - v Ovčí o 13.30 a vo Vítaze o 14.30

Stane sa

- 15. 11. v piatok bude nočná adorácia vo farskom kostole od 21.00 - 22.00
- 17. 11. v nedeľu bude Dobročinná zbierka na katedrálu sv. Alžbety v Košiciach
- 23. 11. v sobotu ráno po sv. omši bude stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. pátra Pia vo farskom kostole
- 23. 11. v sobotu o 10.00 bude spoločná krstná náuka na fare v katecheticknej miestnosti
- 28. 11. vo štvrtok oslávime 18. výročie konsekrácie kostola sv. Ondreja vo Vítaze a 27. výročie konsekrácie farského kostola sv. Jozefa, robotníka vo Vítaze; v daných kostoloch sa budú slúžiť slávnostné sväté omše
- 29. 11. v piatok oslávime 27. výročie konsekrácie filiálneho kostola sv. Barbory v Ovčí; v daný deň tam bude slávnostná sv. omša
- 30. 11. v sobotu bude odpustová slávnosť sv. Ondreja v tomto starobyľom kostolíku na Vyšnom konci, zasvätená tomuto svätcovi; slávnostnú sv. omšu o 10.30 bude celebrowať Peter Celuch, spirituál kňazského seminára sv. Karola Boromejského v Košiciach
- 1. 12. v nedeľu bude po sv. omšiach zbierka na charitu - jeseň
- 1. 12. na 1. adventnú nedeľu bude odpustová slávnosť sv. Barbory v Ovčí so slávnostnou sv. omšou o 10.30, ktorú bude celebrowať Marek Kunder, prefekt Kňazského seminára sv. Karola Boromejského v Košiciach

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz	Ovčie
11. 11.	Pondelok		
12. 11.	Utorok	! 17:00 za ZBP Bohuznámej osoby	
13. 11.	Streda		17:00 † Helena Pribulová (výročná)
14. 11.	Štvrtok	7:00 † Ján, Žofia, Filoména, František a Mária	
15. 11.	Piatok	18:00 † Jozef a Helena Birošovci	17:00 † Martin a Regína Balogovci
16. 11.	Sobota	7:00 † František Helena a František	
		11:00 90: Mária Stašíková	
17. 11.	33. nedeľa cez rok - C	7:30 za ZBP Alžbety, Lucie a Jozefa ml. Novotných	9:00 za farnosť
		10:30 za peších levočských pútnikov	
18. 11.	Pondelok		
19. 11.	Utorok	18:00 80: Alžbeta Novotná	
20. 11.	Streda		17:00 † Anna Pokutová
21. 11.	Štvrtok	7:00 † Apolónia a Helena	
22. 11.	Piatok	18:00 † Pavol Poláček	17:00 za ZBP rodiny Uličnej (15)
23. 11.	Sobota	7:00 † Mário, Anton a Štefan Gregovci	
		13:00 50: za spolužiakov - ročníkové stretnutie ZŠ	
24. 11.	Krista Kráľa v roku C	7:30 65: Emília Uličná	9:00 † Viktória a Jozef Šimčíkovci
		10:30 za farnosť	
25. 11.	Pondelok	18:00 60: Vladimír Baloga	
26. 11.	Utorok	18:00 † Štefan a Anna Gregovci	
27. 11.	Streda		17:00 † Štefan, Martin a Alžbeta Uliční
28. 11.	18. a 27. výr. konsek. kost.	07:00 kostol sv. Ondreja - † Jozef Čech	
		18:00 kostol sv. Jozefa - † Valent, Žofia a Jozefína Uliční	
29. 11.	Piatok	18:00 † Helena Sokolová (výročná)	17:00 za ZBP Fr. Bednárika a jeho rodiny 27. výr. konsekrácie kostola v Ovčí
30. 11.	Sv. Ondreja	10:30 za ZBP Andreja Blizmana a jeho rodiny	
1. 12.	1. adventná nedeľa rok A	! 7:00 † Albert a Mária Blizmanovci	10:30 odpust sv. Barbory za farnosť
		! 9:00 † Jozef Jenča	
2. 12.	Pondelok		
3. 12.	Utorok	18:00 † Jozef Bednár (výročná)	
4. 12.	Streda		17:00 za ZBP Jozefa Šimčíka a jeho rodiny
5. 12.	Štvrtok	7:00 † Valent, Mária a Ondrej, Mária Juraškovci	17:00 † Vendelín Baloga
6. 12.	Piatok	18:00 † Valent, Helena, Ondrej a Barbora Pacovskí	17:00 za živých a mŕtvych členov ruž. bratstva
7. 12.	Sobota	7:00 za živých a mŕtvych členov ruž. bratstva	
8. 12.	2. adventná nedeľa rok A	7:30 za farnosť	9:00 za ZBP levočských peších pútnikov
		10:30 70: Agnesa Kollárová	
9. 12.	Nepoškvrnené počatie P. M.	7:00 za farnosť	17:00 za duše v očistci
		18:00 † Jozef Baloga	
10. 12.	Utorok	18:00 za ZBP Margity a Mikuláša Kollárovcov	
11. 12.	Streda		17:00 † Žofia a Tomáš Štofkovci
12. 12.	Štvrtok	7:00 † Valent, Mária, Margita, Žofia a Štefan	
13. 12.	Piatok	18:00 † Margita Iskrová (výročná)	17:00 † Ondrej Galdun
14. 12.	Sobota	7:00 † Jozef a Ján Čechovci	
15. 12.	3. adventná nedeľa rok A	7:30 za farnosť	9:00 za ZBP Magdalény
		10:30 † Štefan Bednár (výročná)	

